

EVALUATION REPORT SKOLER,
2019 BILLUND BUILDS

CoC
Playful
Minds

Billund Builds

BILLUND BUILDS DEVELOPMENT 2019

Evalueringsrapport for skoleområdet i Billund Kommune

CoC Playful Minds A/S og Ineva APS
August 2019

Analyse og udarbejdelse af evalueringsrapport for skoleområdet:
CoC Playful Minds A/S

Forfattere: Anne Marie Krejberg Dalum, Karin Møller Villumsen og
Trine Enggaard Sennels

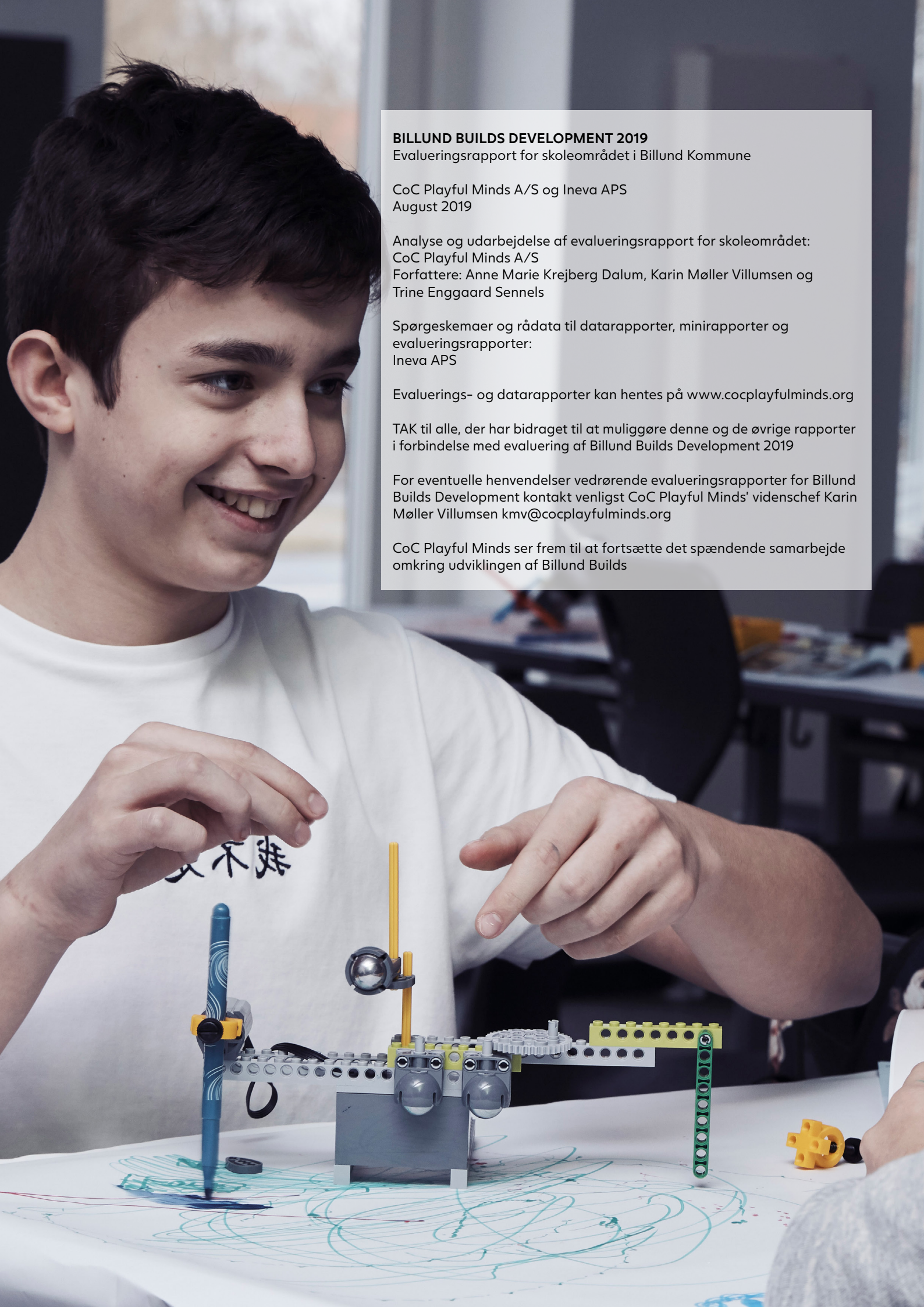
Spørgeskemaer og rådata til datarapporter, minirapporter og
evalueringsrapporter:
Ineva APS

Evaluerings- og datarapporter kan hentes på www.cocplayfulminds.org

TAK til alle, der har bidraget til at muliggøre denne og de øvrige rapporter
i forbindelse med evaluering af Billund Builds Development 2019

For eventuelle henvendelser vedrørende evalueringsrapporter for Billund
Builds Development kontakt venligst CoC Playful Minds' videnschef Karin
Møller Villumsen kmv@cocplayfulminds.org

CoC Playful Minds ser frem til at fortsætte det spændende samarbejde
omkring udviklingen af Billund Builds

1. INDLEDNING	6
Evalueringsens formål og anvendelse	6
Evalueringsens vidensfundament.....	7
Elevbesvarelser	7
Voksenbesvarelser	8
Øvrig evalueringsviden fra Billund Builds Development.....	9
Opbygning af rapporten	9
2. KONKLUSIONER.....	10
Elevernes læring er centreret om projektorienterede og samskabende processer.....	10
De fagprofessionelles viden om læringstilgangen i Billund Builds Development er styrket.....	10
Høj anvendelsesgrad af læringstilgangen i Billund Builds Development	10
Læringstilgangen anvendes i højere grad i Billund Builds end i den generelle praksis	11
De organisatoriske rammer er vigtige for udførelsen af Billund Builds	11
3. ANBEFALINGER	12
Styrk læringstilgangen og elevernes udbytte	12
Styrk inddragelse af elever.....	12
Styrk kompetenceudvikling og systematisk facilitering	12
Styrk den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang til læring ud over uge 5	13
Styrk den strategiske planlægning og de organisatoriske rammer.....	13
4. BEGREBSFORSTÅELSER	14
Samskabelse fra et elevperspektiv	14
Samskabelse fra et voksenperspektiv	15
Eksperimenterende.....	16
Legende	16
Opsamling og anbefalinger	16
5. OPLEVELSEN AF BILLUND BUILDS DEVELOPMENT	18
Elevernes oplevelser	18
De voksnes oplevelser.....	19
Opsamling og anbefalinger	20

6. ELEVERNES LÆRING OG UDBYTTET.....	22
Øget idegenerering og samarbejde	22
Eksempler på samarbejde og idegenerering.....	23
Øget viden om og forståelse for at samskabe og arbejde projektorienteret.....	24
Forskelligt udbytte for eleverne afhængig af klassetrin og behov for struktur	25
Indskolingen.....	25
Optimering af Billund Builds i udskolingen	26
Opsamling og anbefalinger	26
7. DE FAGPROFESSIONELLES FUNKTION OG LÆRING	28
De fagprofessionelles rolle og funktion er flertydig.....	28
De fagprofessionelle som rammesættere	29
Tydelig rammesætning.....	30
De fagprofessionelles læring og udbytte	30
Ad. 1: Øget viden om og forståelse for samskabelse.....	30
Ad. 2: Erfaring med og en øget bevidsthed om rammesætning og facilitering.....	31
Ad. 3: Større forståelse for læringstilgangen i Billund Builds og perspektiverne heri	31
Kompetencer og ønsker til kompetenceudvikling	32
Opsamling og anbefalinger	32
8. LÆRINGSTILGANG OG SAMSKABELSE I BILLUND BUILDS SAMMENLIGNET MED DEN GENERELLE PRAKSIS.....	34
Billund Builds tilgangen i praksis i uge 5	34
Sammenhæng mellem tilgangen i Billund Builds uge 5 og den generelle praksis	34
Udfordringer med Billund Builds tilgangen i den generelle praksis	35
Samskabelse og inddragelse i uge 5	36
Samskabelse og inddragelse sammenlignet med den generelle praksis.....	38
Opsamling og anbefalinger	39
9. DE ORGANISATORISKE RAMMER FOR BILLUND BUILDS DEVELOPMENT.....	40
Ledelsens rolle og understøttelse	40
De praktiske og fysiske rammer for Billund Builds Development.....	41
De tekniske rammer for Billund Builds	43
De studerende og fagprofessionelles samarbejde	43
Opsamling og anbefalinger	45

Indledning

I uge 5 2019 blev Billund Builds gennemført for fjerde gang under temaet Development. Temaet blev valgt af børn i en samskabende proces og med peer-to-peer metoder, hvor børnene udviklede temaet sammen med andre børn. Herefter har skoler og dagtilbud selv tilpasset indhold, form og organisering i uge 5 til egen praksis og didaktik inden for det overordnede tema. Evalueringen omhandler udbytte og læring samt anvendelse af generelle metoder og tilgange i Billund Builds. Evalueringen forholder sig dermed ikke til det valgte tema, der varierer fra år til år.

Denne samlede evalueringsrapport for skoleområdet i Billund præsenterer viden i både bredde og dybde fra såvel elev- og voksenperspektiver: bredde via analyser af udvalgte kvantitative data fra spørgeskemaundersøgelsen og dybde via analyser af kvalitative data fra observationer, elevinterviews, kommentarer og uformelle samtaler med elever, fagprofessionelle og ledere.

EVALUERINGENS FORMÅL OG ANVENDELSE

Formålet med evalueringen i Billund Builds Development er:

- » At blive klogere på, hvordan Billund Builds bidrager til at udvikle elevernes faglige og brede kompetencer – særligt at arbejde eksperimenterende, kreativt, legende og samskabende
- » At bringe data og inspirationsmateriale til lokal anvendelse i forbindelse med aktionslæring og videndeling i og mellem skoler – og gerne mellem dagtilbud og skole.

Evalueringen bidrager med betydningsfuld viden til det fortsatte arbejde med at understøtte den samskabende, kreative, eksperimenterende og legende tilgang til læring i praksis i skolerne. Evalueringsrapporten understøtter sammen med de lokale minirapporter og den samlede datarapport for skoleområdet, skolernes evalueringskultur og systematiske arbejde med en vidensinformeret praksis og dialog mellem ledelse, fagprofessionelle, elever og forældre.

Evalueringen bidrager også med viden til Billund Kommunes generelle fokus på inddragelse af børnenes perspektiver og samskabelse, uanset om dette er i Billund Builds eller i andre forløb.

Endelig giver evalueringen generelt vigtige indsigter til at videreudvikle Billund Builds på den bedst mulige måde. Således har projektledelsen allerede igangsat initiativer til mere videndeling og lokal inddragelse, ligesom planlægning af næste Billund Builds' tiltag som fx kvartalsworkshops og evalueringspraksis udvikles på baggrund af viden fra evalueringen.

Spørgeskemaundersøgelsen har endvidere haft det formål at skabe en baseline for den generelle praksis og udviklingen af Billund Builds's samskabende, kreative, eksperimenterende og legende tilgang til læring. Baseline giver et sammenligningsgrundlag for kommende år i Billund Builds.

Evalueringen af Billund Builds Development henvender sig dermed til alle fagprofessionelle, ledere, konsulenter og interessenter, der ønsker et øget fokus på kreativitet og udvikling af den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang til læring i skolen.

EVALUERINGENS VIDENSFUNDAMENT

Fundamentet i evalueringen består af både kvalitative og kvantitative data, der gør det muligt at levere nogle solide anbefalinger til Billund Builds fremadrettet.

Kvalitative data

- » Fokusgruppeinterviews¹ med 18 elever
- » Observationer fra 4. 5. og 7. årgang, mandag til fredag i uge 5
- » Åbne spørgsmål i spørgeskemaet: Til nogle af spørgsmålene har elever og voksne haft mulighed for frit at formulere deres besvarelser²
- » Evalueringer fra kvartalsworkshop, referencegruppemøder og ledermøder.

Kvantitative data

Alle elever, fagprofessionelle og ledere i Billund Kommune har i forbindelse med Billund Builds Development i uge 5 fået tilsendt spørgeskemaundersøgelsen. Besvarelser fra spørgeskemaet er dermed fra både deltagende og ikke-deltagende skoler i Billund Builds Development. Ikke-deltagende skoler har besvaret undersøgelsen med afsæt i deres generelle praksis. Deltagende skoler har besvaret spørgsmål både vedrørende den generelle praksis og Billund Builds.

ELEVBE SVARELSER

1007 eleverne har besvaret spørgeskemaet, fordelt på 507 piger og 473 drenge³. Fordeling af besvarelserne på klassetrin⁴ ses herunder.

RÆKKEMÆRKATER	ANTAL AF: HVIKEN KLASSE GÅR DU I?
Ikke angivet	12
0. klasse	25
1. klasse	33
2. klasse	64
3. klasse	147
4. klasse	217
5. klasse	199
6. klasse	170
7. klasse	90
8. klasse	31
9. klasse	19
HOVEDTOTAL	1007

RÆKKEMÆRKATER	ANTAL AF: KLASSETRIN
Indskoling	269
Mellemtrin	586
Udskoling	140
HOVEDTOTAL	995

¹ Navne på elever og voksne i interviews og observationer er anonymiserede.

² Find de uredigerede besvarelser i Datarapportens appendix, www.cocplayfulminds.org.

³ 27 elever, har ikke angivet køn.

⁴ 12 elever har ikke angivet klassetrin, hvilket forklarer forskellen i skemaernes hovedtal på hhv. 1007 og 995 besvarelser.

8 INDLEDNING

VOKSENBESVARELSER

På skoleområdet har 168 voksne⁵ besvaret spørgeskemaundersøgelsen. Heraf er 145 af besvarelsene fra voksne, der har deltaget i Billund Builds Development. Fordeling af besvarelsene på arbejdsfunktion⁶, klassetrin og fagområde ses herunder.

ARBEJDSFUNKTION	BESVARELSER
Leder	9
Lærer	114
Pædagog	18
Pædagogmedhjælper	2
Studerende	25
HOVEDTOTAL	168

KLASSETRIN	BESVARELSER
Indskoling	75
Mellemtrin	54
Udskoling	29
HOVEDTOTAL	158

FAGSPECIALE	BESVARELSER
Humanistiske fag	108
Naturvidenskabelige fag	35
HOVEDTOTAL	143

For en oversigt over spørgeskemaets spørgsmål til hhv. elever og voksne henvises til Datarapporten for skoleområdet, som findes på www.cocplayfulminds.org. Datarapportens appendix indeholder også besvarelser på alle spørgsmålene, hvoraf kun udvalgte diagrammer⁷ og svar er medtaget i indeværende evalueringsrapport.

⁵ I rapporten skelnes der mellem begreberne: De voksne og de fagprofessionelle. De voksne inkluderer alle adspurgte, herunder leder, lærer, pædagog, pædagogmedhjælper og studerende. De fagprofessionelle er uden ledelsens perspektiv, dvs. besvarelser fra lærere, pædagoger, pædagogmedhjælpere og studerende.

⁶ Med kun to besvarelser fra pædagogmedhjælpere er resultaterne fra denne gruppe forbundet med stor usikkerhed.

⁷ Diagrammerne er baseret på en 5-punktsskala, hvor: 1 = meget dårligt og 5 = meget godt. Besvarelsene er, medmindre andet er angivet, opdelt på primære tilhørsforhold og fagområde. Den stiplede linje i diagrammerne markerer det samlede gennemsnit.

ØVRIG EVALUERINGSVIDEN FRA BILLUND BUILDS DEVELOPMENT

Denne samlede evalueringsrapport for skoleområdet analyserer mønstre i skolernes praksis i Billund på baggrund af observationer, elevinterviews og uformelle samtaler under Billund Builds Development samt udtræk af data fra spørgeskemaundersøgelsen. Evalueringsrapporten skal ses i sammenhæng med de øvrige rapporter fra evalueringen i Billund Builds Development 2019:

- » **Minirapporter:** Til hver skole er der udarbejdet og sendt en minirapport, der indeholder lokale data på baggrund af besvarelsener i spørgeskemaerne
- » **Datarapport for skoleområdet:** Datarapporten for skoleområdet indeholder diagrammer og rå data med ren informerende tekst uden analyse. Hent på www.cocplayfulminds.org

Der findes tilsvarende tre typer afrapportering til dagtilbudsområdet. Tilsammen giver det en solid evalueringsviden til inspiration, dialog, videndeling og videre udvikling af Billund Builds på den bedst mulige måde.

OPBYGNING AF RAPPORTEN

Evalueringsrapporten er opbygget med elevernes perspektiver som udgangspunkt, forudsat at der er besvarelser i det enkelte tema. Derefter følger de voksnes perspektiver på samtlige temaer.

Rapporten præsenterer først konklusioner og anbefalinger. Derefter følger de enkelte kapitler, som uddyber evalueringens konklusioner og anbefalinger med data og analyser på de forskellige intentioner, tiltag, tilgange og problemstillinger i Billund Builds.

Kapitlerne er: Begrebsforståelser; Den overordnede oplevelse af Billund Builds Development; Elevernes læring og udbytte; De fagprofessionelles funktion og læring; Læringstilgang og samskabelse i Billund Builds sammenlignet med den generelle praksis; De organisatoriske rammer for Billund Builds.

Hvert kapitel afrundes med en kort opsamling og anbefalinger til det fremadrettede arbejde indenfor de specifikke områder i Billund Builds.

Konklusioner

Den overordnede oplevelse af Billund Builds Development beskrives af både elever på tværs af årgange og fagprofessionelle som en god og en anderledes uge, hvor projektarbejdet især har fokuseret på ideudvikling og samskabelse.

I 2019 er deltagelsesgraden rekordstor med 2789 elever på skoleområdet⁸. Størstedelen af eleverne⁹ i både indskolingen og mellemtrinnet giver udtryk for, at ugen har været spændende og sjov, hvorimod en stor del af eleverne i udskolingen beskriver ugen som kedelig.

ELEVERNES LÆRING ER CENTRERET OM PROJEKTORIENTEREDE OG SAMSKABENDE PROCESSER

Evalueringen viser, at elevernes udbytte af Billund Builds Development er, at de løser opgaver på nye måder, har fået flere nye ideer, har fundet løsninger i fællesskab og øget deres samarbejde i uge 5. Herudover peger evalueringen på, at eleverne har fået:

- » Øget socialt fællesskab og samarbejde på tværs af klasser og årgange
- » Større viden og forståelse for projektorienteret arbejde
- » Større viden om de samskabende processer: at idegenerere, at eksperimentere, samt at udvikle og skabe noget nyt og innovativt
- » Lært at kreative ideer er værdifulde og nyttige
- » En uge med mere tid til og mulighed for fordybelse.

Evalueringen peger på, at elever med behov for en høj grad af struktur havde et mindre udbytte af Billund Builds Development, idet uge 5 for denne elevgruppe kunne fremstå som uoverskuelig og kaotisk. I modsætning hertil fremhæver de fagprofessionelle, at andre elever end i den traditionelle undervisning blomstrede under Billund Builds.

DE FAGPROFESSIONELLES VIDEN OM LÆRINGSTILGANGEN I BILLUND BUILDS DEVELOPMENT ER STYRKET

De fagprofessionelle udtrykker alle en optagethed af at sætte tydelige rammer for elevernes procesarbejde. Det handler blandt andet om planlægning af åbne læringsprocesser, facilitering og tydelige forventning til eleverne, der muliggør, at eleverne kan arbejde mere undersøgende, kreativt og selvstændigt følge deres egne spor.

De fagprofessionelle beskriver deres rolle i Billund Builds som understøtter og vejleder, der motiverer, udfordrer og er nysgerrig på elevernes processer ved konkret at understøtte eleverne i fx ideudvikling, planlægning og materialevalg. Evalueringen viser dog, at de fagprofessionelle har mange flere roller i spil, og at det kan være svært at balancere i de mange roller og funktioner.

De fagprofessionelle giver generelt udtryk for, at de har haft et positivt udbytte af Billund Builds Development på trods af, at de fagprofessionelle i mindre grad oplever, at Billund Builds har styrket deres kompetencer til at arbejde med den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang til læring.

Evalueringen viser, at de fagprofessionelles læring og udbytte af Billund Builds Development er en øget erfaring med og forståelse for samskabelse med eleverne. De har også opnået en øget opmærksomhed på andre styrker hos eleverne. Dermed har uge 5 bidraget til en styrket bevidsthed hos de fagprofessionelle om den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang i Billund Builds.

HØJ ANVENDELSESGRAD AF LÆRINGSTILGANGEN I BILLUND BUILDS DEVELOPMENT

Evalueringen viser, at den samskabende, eksperimenterende og legende læringstilgang i høj grad anvendes i uge 5. De fagprofessionelle har både fokuseret på ideudvikling, at undersøge, at eksperimentere og at være nysgerrige og skabende. Særligt mellemtrinnet griber læringstilgangen og måden at arbejde på, ligesom der ses en større udbredelse i naturvidenskabelige end humanistiske fag.

Ved samskabelse med eleverne prioriterer de fagprofessionelle i høj grad at diskutere og tale med eleverne om udfordringer og løsninger i uge 5. Også det at løse opgaver i fællesskab med eleverne ligger over middel. Elevernes medvirken i planlægning af indhold og arbejdsform ligger generelt lavt i uge 5. Eleverne oplever selv at have en del medbestemmelse i uge 5, dog vil en del elever gerne inddrages mere.

⁸ I 2018 deltog 1900 elever i Billund Builds Nature.

⁹ Generelt er der flest besvarelser fra elever i mellemtrinnet, lidt færre fra indskolingen og lavest er besvarelserne fra eleverne i udskolingen, hvor deltagelsen i Billund Builds også generelt har været lavere end for indskoling og mellemtrin.

LÆRINGSTILGANGEN ANVENDES I HØJERE GRAD I BILLUND BUILDS END I DEN GENERELLE PRAKSIS

Ved sammenligning af Billund Builds som uge 5 og normale uger som den generelle praksis, giver eleverne i indskolingen og mellemtrinnet generelt udtryk for, at Billund Builds Development har været en bedre uge end normale skoleuger. Hvorimod elever i udskolingen giver udtryk for, at normale uger er bedre end Billund Builds. Både elever og fagprofessionelle angiver, at de i væsentligt højere grad end normalt har arbejdet eksperimenterede, undersøgende, ideudviklende og skabende i Billund Builds Development samt haft mere fokus på fællesskaber og samarbejde på tværs af klasser og årgange.

På trods af den store tilslutning til læringstilgangen i Billund Builds finder de fagprofessionelle i mindre grad læringstilgangen meningsfuld og anvendelig i den generelle praksis ud over uge 5. Når det gælder samskabelse og elevinddragelse i planlægning af indhold og form, ligger det lavt i både uge 5 og i den generelle praksis.

DE ORGANISATORISKE RAMMER ER VIGTIGE FOR UDFØRELSEN AF BILLUND BUILDS

Evalueringen viser, at de organisatoriske rammer er vigtige i forhold til at skabe klare strukturer, der understøtter de elementer, der har betydning for, at Billund Builds tilgangen opleves både meningsfuldt og værdiskabende for eleverne og de fagprofessionelle.

Den organisatoriske ramme i form af ledelsens rolle og opbakning af de fagprofessionelle vurderes til nogenlunde, den bedste vurdering er her fra mellemtrinnet. Generelt på tværs af årgange efterspørges en tidsramme til planlægning af Billund Builds samt til deltagelse i kvartal workshops.

Evalueringen viser at, de studerendes rolle og arbejdsopgaver i Billund Builds Development har været utydelig for såvel studerende og fagprofessionelle. På trods heraf giver flere positivt udtryk for at have fået nye indsigter i egen og kommende praksis.

De fysiske rammer og tilgængeligheden af materialer og teknologi er også vigtige faktorer for den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang. Ved valg af materialer og teknologier er det vigtigt, at disse ikke hindrer men understøtter procesarbejdet.

Anbefalinger

Følgende er en opsummering af de elementer, som evalueringen fra Billund Builds Development peger på, at der med fordel kan fortsættes med, og hvilke der med fordel kan forbedres fremadrettet i Billund Builds i skolerne. Anbefalingerne fra evalueringen af Billund Builds Development er uddybet under hvert kapitel.

STYRK LÆRINGSTILGANGEN OG ELEVERNES UDBYTTTE

Den gennemgående tendens er, at de fagprofessionelle med særlig tilknytning til mellemtrinnet i højere grad end i indskoling og udskoling arbejder med den samskabende, eksperimenterende og legende læringstilgang i Billund Builds. Eksempelvis giver eleverne i indskoling og mellemtrinnet udtryk for, at Billund Builds Development har været en bedre uge end normale skoleuger, hvorimod elever i udskoling giver udtryk for, at normale uger er bedre. I forhold til læring og udbytte viser evalueringen, at eleverne lærer mange af de brede kompetencer, som ønskes med Billund Builds, dog er nogle elever udfordrede af en mere løs struktur.

Anbefalingerne er derfor fremadrettet:

- » At fortsætte indsatsen på mellemtrinnet og at styrke ind- og udskoling
- » At dykke mere ned i, hvorfor læringstilgangen i særlig grad matcher mellemtrinnet godt
- » At understøtte indskoling til en højere grad af anvendelse af tilgangen, fx gennem anvendelse af konkrete samskabende og legende metoder til dét at idéudvikle og skabe sammen, til at motivere eleverne og til at afprøve nye voksenroller
- » Sammen med elever i udskoling undersøge, hvordan Billund Builds kan blive mere spændende og relevant samt koble til krav og mål for udskoling
- » At koble fag, faglige læringsmål og de brede kompetencer mere tydeligt ind i Billund Builds, herunder at anvende flere ad hoc dokumentations- og evalueringsformer
- » Generelt at udvikle og videndele strukturer, rammer, pædagogik og didaktik der gør, at alle elever kan deltage og få udbytte af Billund Builds. Både de yngste, dem med behov for mere struktur samt de ældre elever.

STYRK INDDRAGELSE AF ELEVER

Eleverne oplever både i uge 5 og i den generelle praksis, at de i mindre grad er med til at bestemme og er inddraget i planlægning af indhold og arbejdsformer. Hver fjerde elev ønsker, at de fagprofessionelle generelt spørger mere ind til, hvordan eleverne gerne vil arbejde i skolen.

Anbefalingerne er derfor fremadrettet:

- » At styrke inddragelse af elevernes perspektiver i planlægningen generelt og især opdelt på udvikling af indhold og arbejdsformer: at undersøge, idéudvikle, eksperimenter og skabe
- » At planlægning sker på et konkret niveau tæt på elevernes arbejdsprocesser, så samskabelse giver mening og har direkte betydning for både næste skridt og forløbets læring og udbytte
- » At inddrage elevernes forskellige forudsætninger, styrker og udfordringer som vigtige elementer i planlægning, samskabelse, samarbejde og fordeling af opgaver, fx via peer-to-peer facilitering samt brug af flere legende metoder
- » At bruge samskabende dokumentations- og evalueringsmetoder, hvor elevernes egen dokumentation og ad hoc evaluering bruges til refleksion, dialog og fremdrift.

STYRK KOMPETENCEUDVIKLING OG SYSTEMATISK FACILITERING

De fagprofessionelle giver generelt udtryk for, at de har haft et positivt udbytte af Billund Builds Development. De oplever dog i mindre grad, at Billund Builds har styrket deres kompetencer til at arbejde med den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang til læring. Mange fagprofessionelle oplever udfordringer med en til tider kaotisk struktur, der især er udfordrende for nogle elever, der har brug for mere struktur og voksenstyring, samt at samskabelse og især idéudvikling er sværere med de yngste elever i indskoling. Læringstilgangens metoder generelt kalder på andre roller og funktioner hos de fagprofessionelle.

Anbefalingerne er derfor fremadrettet:

- » At de fagprofessionelle kvalificeres mere systematisk til at facilitere samskabelse
- » At de fagprofessionelle lærer forskellige procesmetoder til samskabelsens forskellige faser, fx metoder til idéudvikling og kvalificering af idéer sammen med eleverne
- » At styrke de fagprofessionelles viden om og kompetencer til konkrete projekt- og problemorienterede læringsforløb, der er mere legende og eksperimenterende i formen
- » At de fagprofessionelle gør sig flere erfaringer i forskellige roller og metoder til at variere læringsforløb
- » At de fagprofessionelle videndeler om rammesætninger, strukturer og metoder, der muliggør, at eleverne følger egne spor via sparring, vejledning og fælles læring.

STYRK DEN SAMSKABENDE, EKSPERIMENTERENDE OG LEGENDE TILGANG TIL LÆRING UD OVER UGE 5

Elever og fagprofessionelle har i højere grad end normalt arbejdet eksperimenterede, undersøgende, ideudviklende og skabende i Billund Builds Development. På trods af den store tilslutning til læringstilgangen i uge 5 finder de fagprofessionelle i mindre grad læringstilgangen anvendelig i den generelle praksis i skolerne, blandt andet på grund af udfordringer med eksempelvis manglende strukturer og mangel på erfaringer med samskabelse og kreative arbejdsmetoder.

Anbefalingerne er derfor fremadrettet:

- » At styrke de fagprofessionelles kompetencer og metoder til at facilitere samskabelse med elever og til at rammesætte og balancere med forskellige roller i den legende og eksperimenterende tilgang til læreprocesser
- » At videndele og afprøve læringstilgangen og metoder i den generelle praksis, herunder at koble mere direkte til fag, fagområder og tværfaglige læringsforløb
- » At bakke op om deltagelse i Billund Builds samt øge videndeling og inspiration på tværs af afdeling på den enkelte skole og på tværs af skoler om samskabelse og inddragelse
- » At eksperimentere med samskabelse med eleverne og at inddrage dem på forskellige måder i planlægning af indhold og form samt i fremdrift af arbejdsprocessen i den generelle praksis.

STYRK DEN STRATEGISKE PLANLÆGNING OG DE ORGANISATORISKE RAMMER

Ledelsens rolle er vigtig i forhold til prioritering og tydelig kommunikation af Billund Builds, herunder at skabe klare strukturer og en organisering, der understøtter de mange forskellige aktiviteter og faktorer, der har betydning for, at Billund Builds opleves både meningsfuldt og værdiskabende for elever og fagprofessionelle. Evalueringen viser, at de organisatoriske rammer i form af ledelsens rolle, prioriteringer, understøttelse og strategisk planlægning og kommunikation kan forbedres. Endvidere opleves materiale- og lokalemangel som en begrænsning af den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang. Endelig har de studerendes rolle og arbejdsopgaver i Billund Builds Development været utydelig for såvel studerende som fagprofessionelle.

Anbefalingerne er derfor fremadrettet:

- » At ledelsen motiverer og understøtter alle afdelinger i deltagelsen i Billund Builds, herunder med prioritering af tid, ressourcer, kompetencer, videndeling og evaluering
- » At ledelsen arbejder strategisk med at prioritere Billund Builds læringstilgangen i hele skoleåret samt med kompetenceløft, organisering og kommunikation af Billund Builds
- » At samarbejde, kommunikation og forventninger afstemmes bedre mellem skole og studerende
- » At materialer og fysiske rammer og evt. brug af eksterne indgår i planlægningen som pædagogiske og samskabende elementer – gerne ved medvirkning af både elever, fagprofessionelle og ledelse.

Begrebsforståelser

I Billund Builds er der nogle centrale begreber, som bringes i anvendelse i praksis i læringsmiljøerne i både dagtilbud og skole. Det drejer sig om samskabelse og om en eksperimenterende og legende tilgang til læring. Nedenfor præsenteres de forskellige forståelser af samskabelse, den eksperimenterende og den legende tilgang til læring, som kommer til udtryk i spørgeskemaundersøgelsen hos både elever og voksne. Eleverne er dog kun blevet spurgt til deres forståelse af samskabelse.

SAMSKABELSE FRA ET ELEVPERSPEKTIV

Nedenfor er elevernes forståelse af ordet samskabelse klarlagt.

Eleverne har svaret på følgende spørgsmål: Hvad vil du gætte på, at ordet samskabelse betyder?

BETYDNING AF ORDET SAMSKABELSE	BESVARELSER
Skaber noget sammen	160
Arbejde sammen / samarbejde	115
Laver noget sammen	50
Hjælpe hinanden	39
Nye venner	22
Fællesskab	17

Langt de fleste af de 643 elever, som har svaret på spørgsmålet, forbinder samskabelse med det at skabe noget sammen og samarbejde eller lave noget sammen. En del har også svaret at hjælpe hinanden og få nye venner. Færrest elever forbinder det med fællesskab.

EKSPERIMENTERENDE

I et sammekog af de voksnes forståelse af den eksperimenterende tilgang, opfattes begrebet som en evne til at turde forholde sig nysgerrig, undrende og undersøgende samt at udforske og afprøve nye ideer og lade fantasien guide. Med andre ord er det okay, at det afprøvede ikke lykkedes, og at der ikke er noget rigtigt og forkert. I den eksperimenterende tilgang er det processen, som er i fokus, fremfor målet.

Nedenfor er vist en wordle, som illustrerer de voksnes forståelse af den eksperimenterende tilgang. Jo større ordet optræder i wordlen, des oftere er det nævnt.

LEGENDE

Den legende tilgang forstås af de voksne som en kontekst, hvor det handler om, at der er en positiv atmosfære, hvor det er sjovt, hvor der eksperimenteres og testes og afprøves forskellige muligheder og løsninger samt med plads til at udfolde fantasien. På den måde bliver elevernes deltagelse essentiel, hvor de er nysgerrige, initiativrige, idéskabende og motiveres til at udvikle sig.

Nedenfor er vist en wordle, som illustrerer de voksnes forståelse af den legende tilgang. Jo større ordet optræder i wordlen, des oftere er det nævnt.

OPSAMLING OG ANBEFALINGER

Evalueringen viser, at der er mange måder at forstå samskabelse og en eksperimenterende og legende tilgang til læring. Der er også overlap i forståelserne, især mellem den eksperimenterende og legende tilgang, hvor fx eksperimenterer, undersøge, afprøve, innovativ, fejle, erfaringer og turde går igen. Hvordan de forskellige begreber og tilgange forstås er ikke altid udtalt og kan derfor variere fra kontekst, situationer og samarbejder, så det i praksis opleves meget forskelligt. Derfor anbefales det at have løbende dialoger om, hvordan de centrale tilgange forstås og virker i konkrete forløb, dette med både elevernes og de voksnes perspektiver.

Oplevelsen af Billund Builds Development

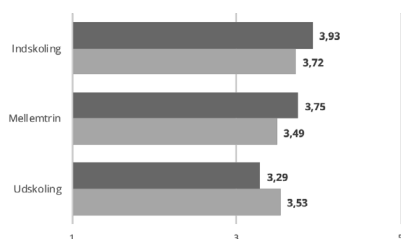
Dette kapitel uddyber de overordnede oplevelser af Billund Builds Development i 2019 ud fra spørgeskemaundersøgelsen med både elevernes og de voksnes perspektiver.

ELEVERNES OPLEVELSER

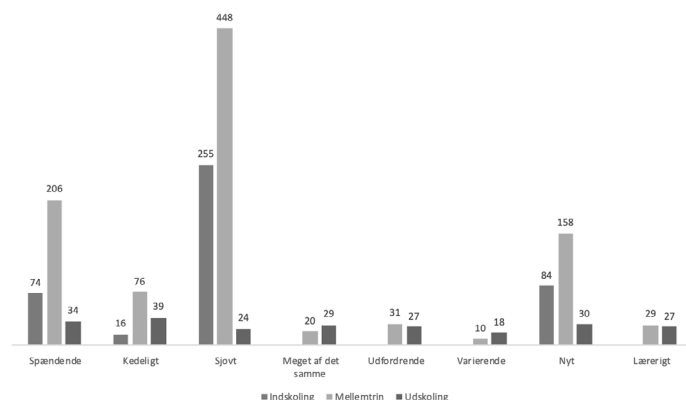
Elevernes oplevelse af Billund Builds Development i uge 5 har overordnet set været en god uge jf. nedenstående diagram¹⁰, som skildrer elevernes oplevelse af uge 5 i sammenligning med normalt. Alle besvarelser ligger over middel, og for indskoling og mellemtrinnet¹¹ er elevernes oplevelse af uge 5 bedre end normalt. I kontrast hertil oplever eleverne i udskoling uge 5 som dårligere end normalt.

Det andet diagram viser elevernes valg af ord, der bedst beskriver Billund Builds Development. Hovedparten af eleverne i indskoling og særligt mellemtrinnet giver udtryk for, at uge 5 har været en sjov og spændende uge at deltage i, hvor de har oplevet og lært noget nyt, mens en stor andel af eleverne i udskoling beskriver uge 5 som kedelig.

Hvordan har det været/er det, at være i skole i denne uge/normalt?

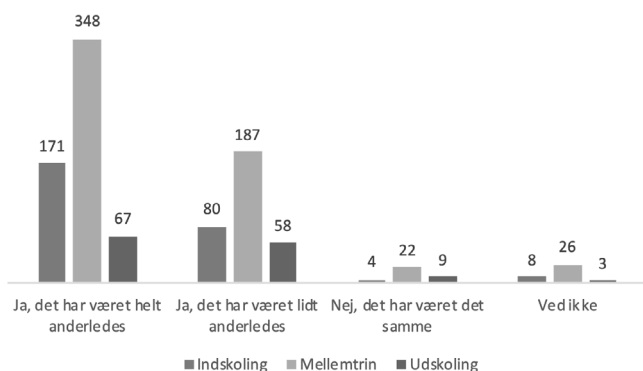

Hvilke ord beskriver bedst dine oplevelser af opgaverne/arbejdet i skolen i denne uge?

Antallet af elevbesvarelser er dog væsentlig mindre for udskoling med bare 140 op i mod 269 i indskoling og 586 på mellemtrinnet. Udskolingselevernes besvarelser skal derfor ses i dette ly. En forklaring kan desuden være, at eleverne i udskoling oplever et større fagligt fokus og en faglig målrettethed mod eksamener og andre krav om fx uddannelsesparathed. Hvis disse krav, fag og faglige læringsmål ikke er tydelige i Billund Builds forløbene, kan det være en mulig forklaring på, at eleverne i udskoling foretrækker normale uger fremfor uge 5 som projektuge. Det underbygges af nogle af udtalelserne fra eleverne i fokusgruppeinterviewene og i kommentarerne fra spørgeskemaundersøgelserne, hvor eleverne efterspørger fagene, fx dansk og matematik. Uge 5 har også været en anderledes uge, hvor eleverne arbejder på nye måder, jf. nedenstående diagram.

Har den måde I har arbejdet på i denne uge været anderledes end andre uger?

¹⁰ Diagrammet er baseret på en 5-punktsskala, hvor 1 = meget dårligt og 5 = meget godt.

¹¹ De steder, hvor indskoling (0 – 3. kl.) er tom er udtryk for, at spørgsmålet ikke har været en del af spørgeskemaet til de yngste elever.

852 elever har kommenteret på, hvordan Billund Builds er forskellig fra den normale skolegang. Generelt er kommentarerne, at uge 5 er anderledes sammenlignet med, hvad de normalt gør i skolen. Mere specifikt forbinder mange af eleverne uge 5 med at have det sjovt, være sammen, lege og bygge. Eleverne skriver blandt andet:

"Det har været meget anderledes, vi har arbejdet med rigtig mange andre, og det var sjovt!"

"Det har været lidt anderledes, end det plejer, fordi man skal ikke bare sidde inde i et klasselokale og lave det samme igen og igen. Man har et emne, man skal finde meget viden om, og det gør det bare lige en tand sjovere, når man selv er inde over planlægningen af det, man skal lave"

"Vi bliver lidt sluppet ud af buret, så vi ikke skal gøre lige, hvad lærerne siger. Og så møder vi også nogle nye at kende. Jeg føler, at det er sjovere og mere rart og ikke kedeligt"

"Vi har arbejdet i grupper, hvor vi har lavet noget sammen, og det har været lidt mere spændende, fordi vi ikke bare har siddet ned hele dagen"

"For vi skulle lave skitser af det, vi vil udvikle, og vi skulle fremvise det for nogen politikere og forældre"

"Vi får selv lov til at vælge emne, og vi skal selv bestemme. Hvis vi nu vil lave vores kreative produkt, så er det os, der vælger, og ikke læreren der siger find maling frem."

(Elever, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

Citaterne illustrerer, hvordan eleverne erfarer uge 5 som forskellig og varierende: Eleverne sidder mindre stille, der er ingen lektier, og eleverne føler en større medbestemmelse og beslutningsret i forhold til hvad og hvordan, der skal arbejdes med opgaverne.

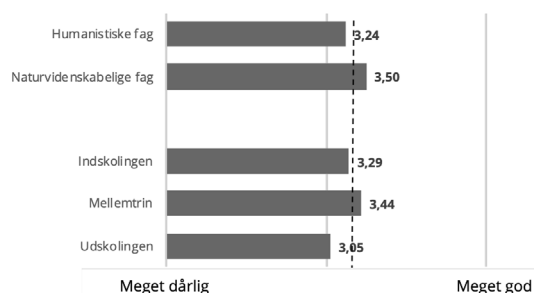
Det er dog interessant at være opmærksom på elevernes forskellige oplevelser af Billund Builds, fx:

- » Hvorfor en stor del af eleverne i udkolingen finder Billund Builds kedeligt?
- » Hvad skal der til, for at flere i udkolingen finder Billund Builds sjovt og spændende?
- » Hvordan fagene og faglige mål sammen med sociale og personlige kompetencer gøres mere tydelige som en del af Billund Builds læringstilgang og metodik – især ud over uge 5?

DE VOKSNES OPLEVELSER

Fra voksenperspektivet¹² er den overordnede oplevelse af Billund Builds Development i uge 5 ligesom hos hovedparten af eleverne over middel og dermed positiv.

Hvad er din overordnede oplevelse af Billund Builds?

NOTE:

Besvarelserne fra deltagere i Billund Builds Development er fordelt på klassetrin og fagområde. Den stiplede linje markerer det samlede gennemsnit.

¹² Voksenperspektivet rummer: Lærere, pædagoger, studerende og ledere.

20 OPLEVELSEN AF BILLUND BUILDS DEVELOPMENT

De fagprofessionelle beskriver blandt andet uge 5 som:

"En god og givende uge, hvor vi efterfølgende evaluerer og kommer frem til, hvordan vi vil samarbejde efterfølgende"

"En hektisk uge, med nogle udfordringer, men som forløb rigtig godt. Dejligt at se arbejdsomme og glade børn"

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

Citaterne underbygger det overordnede billede af Billund Builds Development som en lærerig og givende uge, hvor det til tider er både udfordrende og hektisk.

OPSAMLING OG ANBEFALINGER

Den overordnede oplevelse af Billund Builds Development har fra elevernes og de fagprofessionelles perspektiver været en god og en anderledes uge. Størstedelen af eleverne i indskolingen og mellemtrinnet giver udtryk for, at ugen har været spændende og sjov. Hvorimod en del af eleverne i udskolingen beskriver ugen som kedelig. Det er ikke et udtømmende billede, og det kan anbefales at dykke ned i de lokale erfaringer og dele dem i forbindelse med en større udbredelse og forankring af tilgangen i Billund Builds. Selve temaet Development har ikke været genstand for evalueringen, men er i praksis på skolerne blevet udfoldet på så mange forskellige måder, at det i sig selv er interessant at videndele om, både internt på den enkelte skole, skolerne imellem, samt mellem dagtilbud og skoler.

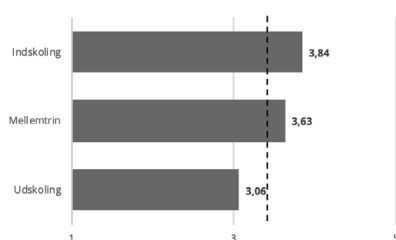
Elevernes læring og udbytte

I dette kapitel konkretiseres og uddybes elevernes læring og udbytte af Billund Builds Development (BBD) med påpegning af konkrete opmærksomhedspunkter i forbindelse med elevernes deltagelse og udbytte af Billund Builds.

ØGET IDEGENERERING OG SAMARBEJDE

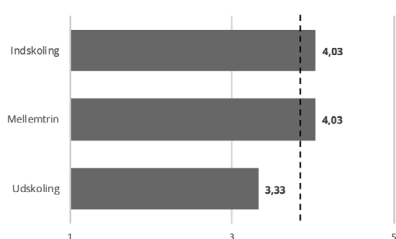
Overordnet set giver alle eleverne uanset klasetrin udtryk for, at de har lært mere i uge 5, end de plejer, som illustreret i diagrammet herunder.

Har du lært mere i denne uge, end du plejer?

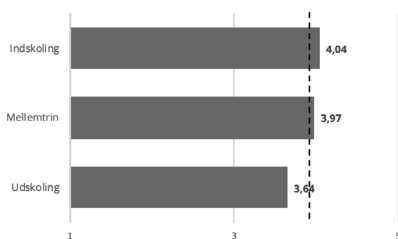

Fra både elevernes og de fagprofessionelles perspektiver viser evalueringen, at elevernes udbytte af BBD står særligt stærkt i forhold til at få flere ideer og at samarbejde med andre, end de plejer. Generelt ligger både elevernes og de fagprofessionelles besvarelser omkring elevernes udbytte af uge 5 over middel¹³ i samtlige kategorier. I nedenstående diagrammer ses de to elementer af elevernes læring og udbytte, som er højest vurderet af eleverne i uge 5.

Har du fået flere ideer, end du plejer?

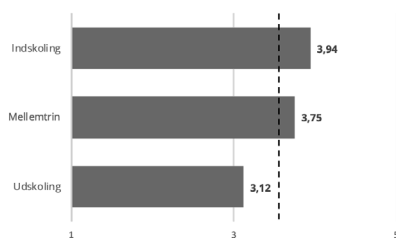

Har du samarbejdet med andre elever i løbet af ugen, end du plejer?

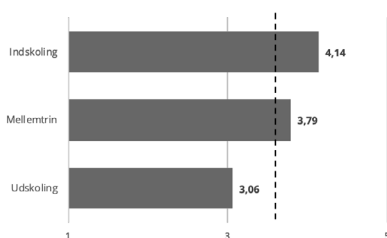

Herudover har eleverne også oplevet at være mere motiverede og nysgerrige under Billund Builds Development.

Har du været mere nysgerrig i timerne i denne uge, end du plejer?

Har du været mere motiveret i timerne i denne uge, end du plejer?

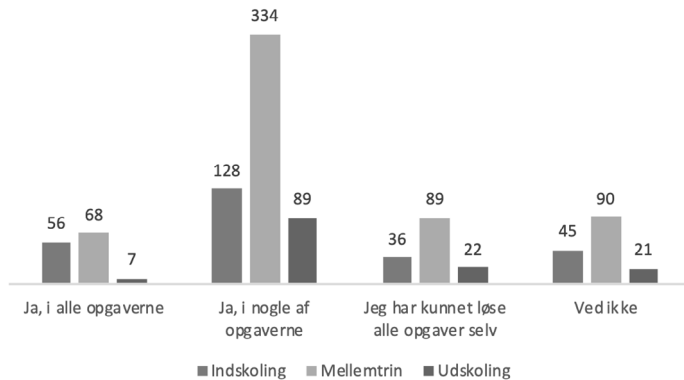
NOTE:

Besvarelsene fra deltagere i Billund Builds Development er fordelt på klasetrin og fagområde. Den stiplede linje markerer det samlede gennemsnit.

¹³ Over middel er svarende til over 3 på 5 – punktskalaen.

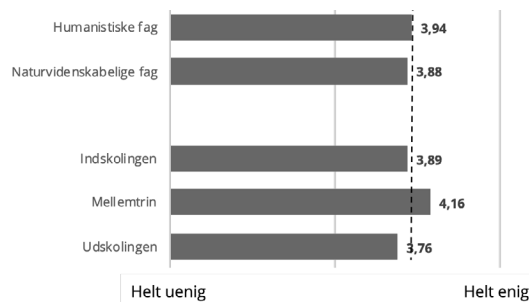
Det øgede samarbejde eleverne imellem i uge 5 ses yderligere i nedenstående diagram, som viser, at eleverne har løst opgaver, som de ikke selv kunne have løst uden kammerater.

Har du i løbet af ugen løst opgaver med dine kammerater, som du ikke kunne have løst uden dem?

Set fra de fagprofessionelles perspektiv har eleverne især løst opgaver på nye måder, fået nye ideer, fundet løsninger i fællesskab og samarbejdet mere i uge 5, end de plejer. Med besvarelser pænt over middel¹⁴ på fire spørgsmål vedrørende idegenerering og samarbejde stemmer de fagprofessionelles besvarelser helt overens med elevernes. Nedenfor ses de fagprofessionelles vurdering af øget idéudvikling som det, eleverne fik mest udbytte af i uge 5.

Eleverne fik flere nye ideer under Billund Builds.

NOTE:

Besvarelserne er fordelt på de fagprofessionelles primære arbejdsfunktion og fagområde. Den stiplede linje markerer det samlede gennemsnit.

EKSEMPLER PÅ SAMARBEJDE OG IDEGENERERING

Følgende observation under BBD i uge 5 er et eksempel på elevernes arbejde med idegenerering og samarbejde:

Eleverne sidder i grupper ved hver deres klynge borde. De skal finde ud af, hvilket emne de vil arbejde med, ved at udfylde "Proces pilen". Rundt på bordene ligger der røde og grønne kort, som skal indikere, om eleverne har brug for hjælp fra underviseren. Grupperne brainstormer på papir og starter hurtigt på at lave små skitser. Nogle grupper slår emner til ideer op på nettet, andre går på biblioteket. Underviseren går rundt og hjælper med at konkretisere ideer, spørger fx: "Er der noget, I skal have undersøgt?". Der bliver lagt op til 10 minutters frikvarter, mange grupper bliver siddende og arbejder.

(Observation, 5. årgang BBD)

Observationen fortæller også, at eleverne er så optagede, at de fortsætter på trods af frikvarter.

¹⁴ Gennemsnit på henholdsvis 3,9; 3,8; 3,6 og 3,5 i spørgsmål om idegenerering og samarbejde jf. Datarapporten for skoleområdet.

24 ELEVERNES LÆRING OG UDBYTTE

Et andet eksempel på en samarbejdsøvelse er fra udskolingen, hvor formålet er at bevidstgøre eleverne om måder at agere i og styrke et samarbejde på:

Hele elevgruppen skal igennem labyrinten, via den på forhånd definerede rute. Opgaven er at få alle fra gruppen igennem labyrinten. Gruppen er sammensat på tværs af fire klasser på årgangen.

Gruppen må undervejs ikke tale sammen udover gruppens aftalte lyde; Fx maiv for venstre, vov for højre mm. Lydene anvendes til at guide hver person igennem labyrinten. Hvis personen i labyrinten træder på et ikke gangbart felt for den valgte rute, så siger spilstyreren: nej! Og personen skal gå tilbage til start.

Når det er lykkedes den første person at blive guidet igennem labyrinten på den valgte rute, skal personen gå tilbage ad præcis den samme vej og nu hente en anden fra gruppen. Hvis en af dem træder forkert på ud- eller hjemvejen, så skal de begge tilbage i gruppen. De skiftes i gruppen til at gå ruten og hente de andre. Efter løsning af opgaven med at få hele gruppen igennem labyrinten, samles alle til fælles refleksion om, hvad der skete i øvelsen og reaktioner i gruppen.

Eleverne betoner samarbejdet og udfordringerne i øvelsen:

"At hjælpe hinanden med at huske og finde frem til vejen igennem labyrinten"

"Holde overblik på vejen, og at de andre skal hjælpes over i de rette felter"

"Rart at vi ikke må sige noget, da man så ikke fik "skæld ud" eller begyndte at skændes, når man trådte forkert i labyrinten"

"Vigtigt at der bakkes op fra gruppen, selv om man træder forkert".

(Observation, 7. årgang BBD)

Et eksempel mere på elevernes ideudvikling og samarbejde i uge 5 er fra 4. årgang, hvor rammerne giver eleverne mulighed for at tænke ud af boksen:

En gruppe arbejder med at sy poser af genbrugstøj i håndarbejde. Én af dem fortæller: " læreren plejer at sige ,at vi fx skal lave matematik og plus og minus, men her skal vi selv finde ud af, hvad vi skal lave" ... " Efter at vi havde læst artikler og krydset af i et skema om, hvad vi syntes var spændende, var det lettere at beslutte os på et emne".

Gruppen syr poser af genbrugstøj for at løse problem med kemikalier i plastik. En anden fra gruppen fortæller, hvordan lærerne hjælper dem med at få ideer til deres projekt.

Gruppen består af 4 medlemmer, hvor 2 er meget aktive i processen med at sy på maskine, og de to andre kigger på. De fortæller, at de alle sammen har syet. Eleverne er koncentrerede og stille, da der er en anden klasse, der har undervisning i håndarbejde, og de derfor har fået særlig tilladelse til at være der.

(Observation, 4. årgang BBD)

Eksemplet viser, at eleverne sammen løser en udfordring. Samtidig ses det, at eleverne forstår og forklarer, hvordan udfordringen er koblet til den virkelige verden, og hvilke ideer der er meningsgivende ind i denne kontekst.

ØGET VIDEN OM OG FORSTÅELSE FOR AT SAMSKABE OG ARBEJDE PROJEKTORIENTERET

Udover øget idegenerering, samarbejde, nysgerrighed og motivation fortæller både elever og de fagprofessionelle i de åbne besvarelser i spørgeskemaet, at eleverne har fået styrket de sociale fællesskaber:

"Vi har været sammen med nogen nye og fået nye venskaber"

(Elev, åben besvarelse i spørgeskema BBD)

" Samhørighed på tværs af aldersgrupper og klasser. Tro på at nye ting kan læres"

"Da vi arbejdede på tværs af klasserne, fik eleverne et større netværk på skolen, de knyttede nye bekendtskaber og fandt ud af alternative måder at lære på."

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskemaet BBD)

Ud over at fremhæve elevernes samarbejde og nye sociale relationer på tværs af klasser og årgange fortæller citaterne også om en anderledes måde at lære på i Billund Builds Development. Nogle af de fagprofessionelle beskriver elevernes udbytte som:

"Meget stor viden inden for udvikling. Større forståelse for projektorienteret arbejde. Vigtigheden af at kunne tænke kreativt"

"En dag hvor målstyringen ikke lå som et pres på eleverne, som den gør i den "normale" undervisning. At eleverne i et stort omfang kunne sætte rammerne for deres projekt og på den måde kunne få ejerskab af deres (selv) undervisning."

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

Citaterne understreger, at elevernes udbytte af BBD også er at have lært, at kreative ideer er vigtige, værdifulde og nyttige, og at eleverne generelt har fået en større viden og forståelse for projektorienteret arbejde.

Herudover fortæller både elever og fagprofessionelle, at uge 5 skabte mulighed for fordybelse:

"Jeg plejer at have forskellige fag og dermed arbejde med forskellige emner. I uge 5 har jeg fordybet mig i et emne og kun tænkt og arbejde med et"

"Vi har siddet med den samme opgave og gruppe en hel uge"

"Den sidste time føles kortere i den her uge, selvom det er den, der plejer at være længst."

(Samtaler under observation, 5. årgang)

Udtalelserne peger igen på, at eleverne kan fordybe sig og opleve bedre flow og sammenhæng i opgaveløsningen, hvilket også er vigtige udbytter af Billund Builds.

FORSKELLIGT UDBYTTE FOR ELEVERNE AFHÆNGIG AF KLASSETRIN OG BEHOV FOR STRUKTUR

De fagprofessionelle oplever, at ikke alle elever fik samme udbytte af Billund Builds Development i uge 5:

"Nogle børn har svært ved, at tingene ikke er struktureret på samme måde som en almindelig hverdag"

"Elever, som normalt har svært ved opgaver uden stilladsering, har det også svært i denne uge"

"Det er for åbent og uoverskueligt, selvom vi opsætter rammerne og prøver at køre en fast struktur"

"For elever med f.eks. ADHD eller andre diagnoser kunne den legende og eksperimenterende tilgang opleves som uoverskuelig".

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

Nogle elever har altså mere behov for struktur end andre. Elever med behov for en høj grad af struktur havde et mindre udbytte af Billund Builds Development, idet uge 5 for dem kunne fremstå som uoverskuelig.

INDSKOLINGEN

De fagprofessionelle giver udtryk for, at særligt de yngste elever var mere deltagende, nysgerrige og samarbejdede mere i BBD end normalt. På trods heraf påpeger de fagprofessionelle, at det for en mindre elevgruppe i indskolingen er en udfordring at indgå i de samskabende, legende og eksperimenterende processer:

"Det er svært for de yngste børn at tænke ud af boksen!"

"Særligt i de små årgange er der børn, der har svært ved at skulle samarbejde, når rammerne bliver for åbne"

"Begrænset hvad man kan forlange af indskolingen"

"Det er tydeligt at se, at 4. klasse er mere fokuseret og ensrettet end 0. klasse."

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

Elevernes alder, klassetrin og behov for struktur har betydning for elevernes læring og udbytte i Billund Builds Development. Derfor er det fremadrettet et opmærksomhedspunkt, hvordan organisering, indretning og pædagogik tilrettelægges, så alle elever kan være med i Billund Builds og opleve læring og udbytte med udgangspunkt i forskellige forudsætninger.

OPTIMERING AF BILLUND BUILDS I UDSKOLINGEN

På tværs af besvarelser om elevernes oplevelser, læring og udbytte af BBD viser der sig et billede af, at udskolingens besvarelser ligger væsentligt lavere end mellemtrinnet og indskoling. Eksempelvis ved den overordnede oplevelse af ugen, udbyttet af ugen og vurderingen af de normale uger som bedre end BBD. Selvom der er få besvarelser fra udskoling, og dermed ikke nødvendigvis afspejler oplevelsen på alle skoler, så er det et opmærksomhedspunkt at udvikle Billund Builds tilgang og metoder mere til udskoling. Det kan med fordel gøres sammen med elever fra udskoling. I elevinterviews fortæller flere af eleverne, at hvis de skulle lave en perfekt Billund Builds uge, så ville ugen se helt anderledes ud:

"Ville planlægge en uge markant anderledes, der vil være nogle normale fag med flere faglige ting hvor man lærer mere, fx dansk grammatik, fag, og hvordan man bliver god til at fremlægge, da mange er bange for at stå oppe foran og fremlægge. Jeg vil spørge eleverne. Lave et overemne, give dette til eleverne og sammen med eleverne lave lister og brainstorm indenfor emnet, og så lave en blanding og gå på kompromis.... Og håbe på det bedste, at det går godt at arbejde på en anden måde"

"At vi (elever) godt kan være med til at bestemme, hvad vi skal have om. Vi skal ikke bestemme mere end lærerne, men vi skal have nogle af vores sider med, fordi så der kommer noget af det, vi synes, er spændende. Alle er med og har en mening. Vi får lov til at være med til at planlægge det, vi skal."

(Fokusgruppeinterview, 7. årgang BBD)

Interviewet giver en pejling af, hvad eleverne i udskoling ser af muligheder og læring i Billund Builds, så det også bliver en sjov og spændende uge for dem. Ugen kan med fordel udvikles i samarbejde med eleverne, der i højere grad ønsker at være medbestemmende i såvel planlægningen, arbejdsformer og indholdet.

OPSAMLING OG ANBEFALINGER

Idegenerering og samarbejde er det største udbytte af BBD for eleverne. Eleverne har også fået:

- » Socialt fællesskab og samarbejde på tværs af klasser og årgange
- » Større viden og forståelse for projektorienteret arbejde og samskabende processer, hvor det at idegenerere, at eksperimentere samt at udvikle noget nyt og innovativt er i fokus
- » Lært at kreative ideer er vigtige, værdifulde og nyttige
- » Mulighed for fordybelse og mere flow i opgaveløsningen.

Fremadrettet anbefales det at udvikle strukturer, rammer, pædagogik og didaktik, der gør, at alle elever kan deltage og få udbytte af Billund Builds. Både de yngste, dem med behov for mere struktur og støtte samt de ældre elever i udskoling.

**“Da vi arbejdede på
tværs af klasserne,
fik eleverne et
større netværk på
skolen, de knyttede
nye bekendtskaber
og fandt ud af
alternative måder at
lære på.”**

De fagprofessionelles funktion og læring

Kapitlet uddyber, hvordan de fagprofessionelle oplever og forstår deres roller og arbejdsfunktion i den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang i Billund Builds Development (BBD) samt de fagprofessionelles læring og kompetenceudvikling ved deltagelse i Billund Builds.

DE FAGPROFESSIONELLES ROLLE OG FUNKTION ER FLERTYDIG

De fagprofessionelles besvarelser om deres rolle i forbindelse med den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang viser ikke noget entydigt billede. Lidt over hver tredje ser sig selv i rollen som "understøtter (af det eleverne selv igangsætter)". Dette følges af "vejleder", "facilitator", "underviser" og med mindst tilslutning "støttepædagog", se skemaet nedenfor.

ROLLE	BESVARELSER
Facilitator	31
Støttepædagog	2
Understøtter (af det eleverne selv igangsætter)	55
Underviser	14
Vejleder	40
HOVEDTOTAL	142

I spørgeskemaets åbne besvarelser har nogle af de fagprofessionelle uddybet deres rolle og funktioner i Billund Builds:

"At man ikke skulle skyde elevernes ideer ned men sige ja til det, de gerne vil, og måske komme med en ide til en forbedring men uden at overtage deres projekt"

"Jeg har forsøgt at give eleverne ideer om, hvordan man kunne angribe problemstillingen på en anderledes måde, end de plejer"

"Jeg har sørget for et væld af materialer, der har været inspirationskilde for eleverne. Desuden har jeg været meget positiv omkring deres designproces og deres generelle ideer undervejs"

"Jeg spørger og samtaler i vid udstrækning med eleverne om deres egne tanker og ideer om det, de skal arbejde med eller bygge. Prøver at lægge en god stemning, så eleverne kan mærke, at de bare skal prøve sig frem og ikke tænke i 'rigtigt og forkert'"

"Ved at give eleverne feedback og stille spørgsmål til deres proces eller produkt og derved fået dem til at tage deres næste bedste skridt"

"Hjulpet med at løse de konflikter, der opstod under samskabelsen. Hjulpet dem med at komme videre, når de ramte en mur og snakke om, hvorfor det evt. ikke virkede."

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

Besvarelsene viser, at de fagprofessionelle har mange roller og funktioner i samskabelse og en eksperimenterende og legende tilgang til elevernes læringsprocesser, fx:

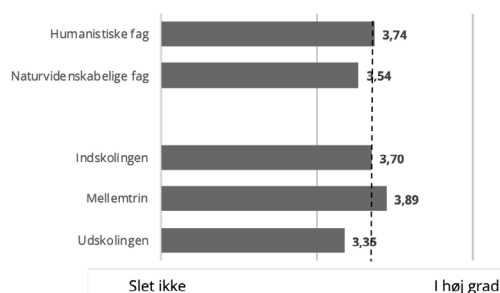
- » Facilitere idégenerering og designprocesser
- » Understøtte planlægning og undersøge problemstillinger
- » Skaffe og gøre materialer tilgængelige samt inspirere til brug
- » Sætte rammer og en god stemning uden at være dommer om rigtigt/forkert
- » vejlede og motivere til at prøve sig frem ved at stille hjælpespørgsmål og være nysgerrige på elevernes ideer og problemer
- » Facilitere dialog og bruge feedback som drivkraft i processen
- » Håndtere konflikter konstruktivt.

Fremadrettet er det interessant at dykke mere ned i de fagprofessionelles mange roller og funktioner i Billund Builds, herunder også deres forståelser og oplevelser af at være facilitator, understøtter, underviser og vejleder i elevernes læringsprocesser.

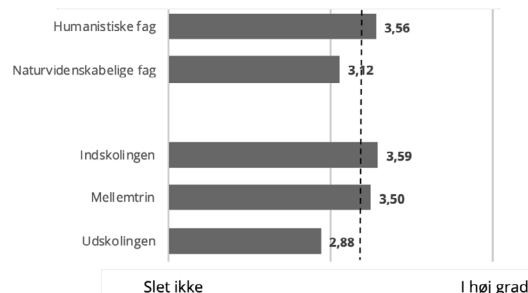
DE FAGPROFESSIONELLE SOM RAMMESÆTTERE

De fagprofessionelle er alle optaget af rammesætning. Nedenstående diagrammer illustrerer, at besvarelsene ligger pænt over middel, hvilket betyder, at de fagprofessionelle i udstrakt grad har sat tydelige rammer for processerne under Billund Builds Development.

I hvilken grad har du sat tydelig rammer for processerne i Billund Builds? Herunder rammerne for at barnet kan undersøge, ideudvikle, skabe og afslutte?

I hvilken grad har du sat tydelig rammer for processerne i Billund Builds? Herunder rammerne for hos hvem og hvad, der kan søges inspiration til i processen?

NOTE:

Besvarelsene er fordelt på de fagprofessionelles primære arbejdsfunktion og fagområde. Den stiplede linje markerer det samlede gennemsnit.

De fagprofessionelle har prioriteret at rammesætte processerne, for at eleverne kan undersøge, ideudvikle, skabe og afslutte samt rammesætte, hvad eleverne kan søge inspiration til og hos hvem. Det sidste er dog ikke prioriteret særligt hos eleverne i udskolingen. Nogle fagprofessionelle har uddybet deres rammesætning af elevernes læringsprocesser:

"Jeg har ladet eleverne selv bestemme i løbet af ugen, dog indenfor nogle rammer. Jeg har stillet undrende spørgsmål og ladet dem afprøve forskellige ideer selv"

"Vi giver dem rammerne og tid til at eksperimentere, hvor vi som lærer selv deltager"

"Vi har fundet materialer til børn, men derudover har processen været helt deres egen. Der har været meget frihed i ugen til at deltage i de værksteder, man ønskede."

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

Rammesætning handler således om vejledning, tid, materialer og at der er en meningsfuld grænse for elevernes selvbestemmelse. Det er en balancegang for at rammesætte optimalt ud fra elevernes forudsætninger:

"Som lærer har man også fokus på, hvad eleverne lærer af sådan en uge. Derfor kan det være svært at balancere, hvor meget man som lærer skal styre i processen for at være sikker på, at eleverne også får noget ud af ugen."

(Samtale under observation, BBD)

TYDELIG RAMMESÆTNING

Fra observationerne i uge 5 er der flere eksempler på tydelig rammesætning, herunder ses et eksempel med en lærer, som tydeligt rammesætter og agerer facilitator for elevernes procesarbejde. Konteksten er 7. årgang, hvor der i Billund Builds Development arbejdes med udvikling af en selv, personligt og fagligt:

Læreren fortæller målene for ugen, herunder at der er fokus på processen ved egen udvikling i hele denne uge. Læreren præsenterer kort forskellige procesværktøjer, som eleverne skal bruge:

Projektvejen – hvordan kommer vi frem?

Procesvæggen – dokumentation af proces, ideer og løsninger

Logbog med et minimum af faste refleksionspunkter, fx hvad forventer jeg af i dag? Hvad fik jeg med fra i dag?

Læreren fortæller, at de gerne må skrive flere punkter ind i logbogen

Eleverne arbejder i grupper af 2–3 personer. Læreren siger, at de skal arbejde med at sparre og inspirere hinanden løbende og efter behov i opgaven.

Opgaven forklares af læreren: "Byg dig selv med LEGO klodser, hvor du tænker og anvender symbolsprog til at fortælle om dig selv."

Igennem byggeøvelsen kommer der mange detaljerede og personlige informationer. En dreng fortæller "Min figur har hår ned over ansigtet, fordi jeg gemmer mig, da jeg er genert og har angst." En anden pige fortæller, at "vinduet uden glas symboliserer en tom ramme, da det er sådan, jeg føler mig indeni, da jeg har svært ved skolen"

På baggrund af byggeøvelsen skal eleverne nu lave en Brainstorm på, "hvad jeg ikke ved om mig selv?"

Eleverne noterer blandt andet:

- » Hvorfor har jeg blå øjne?
- » Hvordan opfatter andre mig? Usikker? Lav?
- » Hvorfor er jeg afhængig af min telefon?
- » Hvorfor har jeg angst?
- » Hvorfor reagerer jeg, som jeg gør?

Herefter laver eleverne individuelt en gruppering af deres spørgsmål om dem selv. Individuelt eller i makkerpar arbejder eleverne videre med, hvordan de kan finde svar på spørgsmålene. Læreren introducerer til forskellige metoder, der kan hjælpe eleverne til at få forskellige informationer, fx interviews, observationer, billeder, videoklip med videre alt efter, hvad de søger.

(Observation, 7. årgang BBD)

Observationen viser en tydelig rammesætning og brug af metoder til, at eleverne kan arbejde procesorienteret i undersøgelsesfasen i projektførløbet. Der er tydelige forventninger til, hvor i processen eleverne selv styrer og beslutter. Læringsrummet veksler mellem fælles introduktion og individuelle eller gruppeprocesser, hvor læreren stilladserer eleverne i deres lærings- og samskabelsesprocesser gennem inspiration og facilitering ud fra elevernes behov. Nedbrydningen i tydelige processer gør det muligt, at eleverne forstår og kan koncentrere sig om at være kreative og have fokus på at producere indhold til projektet.

DE FAGPROFESSIONELLES LÆRING OG UDBYTTE

De fagprofessionelles læring og udbytte er primært 1) øget viden om og forståelse for samskabelse; 2) erfaring med og en øget bevidsthed om rammesætning og facilitering; og 3) større forståelse for læringstilgangen i Billund Builds. De tre områder uddybes nedenfor.

Ad. 1: Øget viden om og forståelse for samskabelse

Samskabelse er blandt andet karakteriseret ved at skabe noget sammen og dermed give eleverne mere agens og muligheder for at tage initiativer og deltage aktivt i nogle fælles problemstillinger. Det indebærer kreative designprocesser, nysgerrighed og risikovillighed til at undersøge, idéudvikle og skabe noget, som ikke nødvendigvis følger en planlagt vej eller er kendt på forhånd. Det kræver dermed også en anden rolle end den traditionelle underviser, blandt andet at vejlede og facilitere processer samt være kritiske og konstruktive sparringspartnere for eleverne. De fagprofessionelle gør sig i Billund Builds forskellige erfaringer hermed. De skriver blandt andet:

"At vi skal blive bedre til at slippe kontrollen. Lade eleverne få medindflydelse. At man opnår uanede højder, når man giver eleverne lov. At rollen som vejleder giver så mange gode samtaler"

"At være lidt mere kreativ"

"Det at udvikle betyder ikke nødvendigvis, at der skal laves et produkt. Udvikling kan ske på mange måder"

"Det er anderledes at arbejde på denne måde, da man ikke kan forberede de forskellige dele på forhånd. Forberedelsen sker i ugens løb, når man løber ind i forhindringer"

"Det har styrket samarbejdet om at praktisere en eksperimenterende, undersøgende og problemorienteret didaktik"

"En praksis oplevelse af samskabelse"

"En større forståelse for samskabelse."

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

Ovenstående citater illustrerer, at de fagprofessionelle har fået en større forståelse af samskabelse, herunder hvad samskabelse betyder for den pædagogiske og didaktiske praksis og en anden professionel rolle med elever i samskabende, eksperimenterende og legende processer.

Ad. 2: Erfaring med og en øget bevidsthed om rammesætning og facilitering

De fagprofessionelle har fået mere erfaring med og er blevet mere bevidste om processerne i samskabelse, herunder hvad der sker, når facilitering og rammesætning muliggør, at eleverne følger deres egne spor, undersøger, er nysgerrige samt eksperimenter. De fagprofessionelle skriver om deres erfaringer og læring med rammesætning i Billund Builds:

"At vi skal blive bedre til at slippe kontrollen. Lade eleverne få mere indflydelse"

"En større viden om, hvordan vi kan hjælpe eleverne videre i deres processer"

"Fik opmærksomhed på og bevidsthed om, hvad der kan komme ud af, når børn eksperimenterer og følger egne dagsordener og ideer"

"Øvelse i at give slip på fastlagte strukturer og i langt højere grad følge børnenes spor"

"At det var børnene, der satte rammerne."

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

Læringen er overordnet, at man som fagprofessionel skal øve sig i at slippe kontrollen og overlade mere til eleverne – ud fra en anden professionel rolle og funktion, som skifter mellem facilitering, vejledning, undervisning osv. Dette kan fremadrettet kvalificeres mere systematisk i Billund Builds.

Ad. 3: Større forståelse for læringstilgangen i Billund Builds og perspektiverne heri

De fagprofessionelles besvarelser og kommentarer i spørgeskemaet giver en pejling af, at de har fået større indsigt i og erfaringer med, hvad den samskabende, eksperimenterende og legende læringstilgang i Billund Builds kan bidrage med. De skriver blandt andet:

"Fik opmærksomhed på og bevidsthed om, hvad der kan komme ud af, når børn eksperimenterer og følger deres egen dagsorden og ideer"

"Så nye sider af eleverne"

"At eleverne faktisk kan mere uden hjælp fra de voksne, end man ser i hverdagen"

"At elever, der ikke er så stærke i den traditionelle undervisning, blomstrede og udviklede sig meget i uge 5"

"Store udfordringer med at omsætte flyvske tanker og ideer til en realistisk praksis inden for skolens relativt snævre struktur"

"Styrket samarbejdet om at praktisere en eksperimenterende, undersøgende og problemorienteret didaktik."

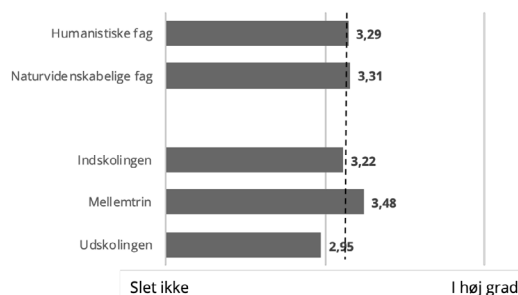
(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

De fagprofessionelles læring og udbytte er dermed også, at de i BBD oplevede nye sider af egen rolle og elevernes roller, at andre elever end sædvanligt blomstrede – eller havde udfordringer, og hvordan de kan overvindes. Alt sammen er med til at give de fagprofessionelle erfaringer med at samarbejde om og en øget forståelse for læringstilgangen i Billund Builds.

KOMPETENCER OG ØNSKER TIL KOMPETENCEUDVIKLING

Overordnet giver de fagprofessionelle i spørgeskemaundersøgelsen udtryk for, at de føler sig klædt på til at arbejde med en samskabende, eksperimenterende og legende tilgang til læring. Mest på mellemtrinnet, lidt mindre i indskoling og mindst i udskoling, jf. nedenstående diagram.

I hvilken grad følte du dig klædt på til en samskabende, eksperimenterende og legende tilgang til læring?

NOTE:

Besvarelsene er fordelt på de fagprofessionelles primære arbejdsfunktion og fagområde. Den stiplede linje markerer det samlede gennemsnit.

Selvom de fagprofessionelles udbytte af Billund Builds Development overvejende er positivt, viser evalueringen også, at de fagprofessionelle i mindre grad oplever, at kvartalsworkshops i Billund Builds har styrket deres kompetencer til samskabelse, og at de ønsker kompetenceudvikling indenfor den legende og eksperimenterende tilgang til læring.

Evalueringerne foretaget i afslutningen af hver af de tre kvartalsworkshops samt input fra referencegruppen viser dog, at de fagprofessionelle finder kvartalsworkshopsene inspirerende, og at de har fået konkrete metoder til samskabelse med elever – lige til at bruge i egen praksis. Flere fagprofessionelle ønsker dog et mere direkte link til Billund Builds på kvartalworkshops, som fx planlægning, videndeling om tema, inddragende processer, facilitering og kobling til fag og faglige kompetencer. Denne evaluerviden anvendes fremadrettet til udvikling af de kommende kvartalsworkshops i Billund Builds.

OPSAMLING OG ANBEFALINGER

Evalueringen viser, at de fagprofessionelle med Billund Builds for fjerde gang har fået mere forståelse og flere erfaringer, der gør dem mere sikre og parate til at gå videre med forløb og metoder til samskabelse med elever, der fremmer en eksperimenterende og legende tilgang til læring. Det er en markant anden undervisningspraksis og professionel rolle, som flere giver udtryk for giver læring på nye måder for flere elever. Men der er også en række udfordringer, blandt andet hvordan man balancerer en mere faciliterende rolle, hvordan man håndterer uforudsigelige og kaotiske forløb, hvordan læring og faglighed gøres mere tydelig, hvordan eleverne inddrages mere osv. På baggrund af evalueringen af de fagprofessionelles roller, læring og udbytte samt kompetencer i Billund Builds Development anbefales det derfor:

- » At undersøge kvalitativt, hvorfor andre elever end sædvanligt blomstrer i Billund Builds
- » At de fagprofessionelle gør brug af forskellige roller til at variere læringsforløb
- » At de fagprofessionelle fortsætter med at øve sig i at give slip og lave en rammesætning, der muliggør, at eleverne følger egne spor med sparring, vejledning og fælles læring
- » At de fagprofessionelle kvalificeres mere systematisk til at facilitere samskabelse
- » At de fagprofessionelle lærer forskellige procesmetoder til samskabelsens forskellige faser, fx metoder til at sortere og kritisk forholde sig til ideerne og den fremadrettede proces
- » At videndele og afprøve læringstilgangen mere ud over uge 5, herunder at koble mere direkte til fag og tværfaglige læringsforløb
- » At samarbejde og videndele mere om planlægning og dokumentation i forskellige faser og tempi, herunder inddragelse af elever samt ad hoc tilpasning af strukturer og planer
- » At styrke de fagprofessionelles viden om og kompetencer til projektarbejde og problemorienterede læringsforløb.

Læringstilgang og samskabelse i Billund Builds sammenlignet med den generelle praksis

I dette kapitel ser vi nærmere på, hvordan Billund Builds læringstilgangen kommer til udtryk i praksis i uge 5, og vi sammenligner med den generelle praksis for at se på udbredelsen den samskabende, eksperimenterende og legende læringstilgang. Sidste del af kapitlet omhandler mere specifikt samskabelse og inddragelse af eleverne i uge 5 og en sammenligning med den generelle praksis.

BILLUND BUILDS TILGANGEN I PRAKSIS I UGE 5

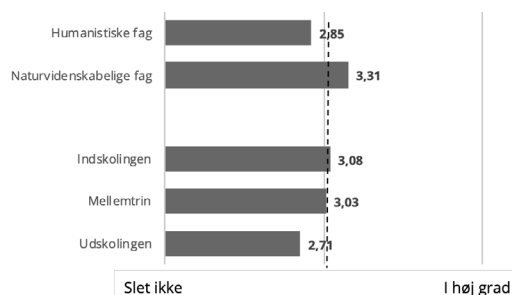
Besvarelsene fra de fagprofessionelle om deres tilgang i uge 5 viser, at de i deres didaktiske praksis både har haft fokus på at skabe, ideudvikle, undersøge, at være nysgerrig og at eksperimentere¹⁵. Overordnet ligger besvarelsene pænt over middel. Den samskabende, eksperimenterende og ideudviklende tilgang er altså ret udbredt i uge 5, især på mellemtrinnet og især indenfor de naturvidenskabelige fag.

At tilgangen er udbredt i uge 5 er dog ikke ensbetydende med, at den ikke kan styrkes, dette også ud over uge 5 i den generelle praksis. Der er også dele af tilgangen, der med fordel kan kvalificeres, som vi så i sidste kapitel om de fagprofessionelles roller og kompetencer. Læringstilgangen i Billund Builds er endnu ikke en del af de fagprofessionelles rygmærk. Der er en begyndende forståelse, anvendelse og stigende sult efter at lære mere.

SAMMENHÆNG MELLEM TILGANGEN I BILLUND BUILDS UGE 5 OG DEN GENERELLE PRAKSIS

Et ønske med Billund Builds er at udbrede samskabelse med elever og den eksperimenterende og legende tilgang til læring ud over uge 5 som en del af den generelle praksis i skolen. Vi har derfor undersøgt, hvorvidt tilgangen opleves som meningsfuld, og hvorvidt der er et ønske hos de fagprofessionelle om at benytte sig af tilgangen i den generelle didaktiske praksis.

I hvilken grad ser du tilgangene i Billund Builds (herunder samskabelse, eksperimenterende og legende tilgang til læring) som en naturlig forlængelse af de nuværende arbejdsformer i din didaktiske praksis?

I hvilken grad vurderer du, at du på baggrund af Billund Builds fremadrettet vil være mere samskabende, eksperimenterende og legende i din didaktiske praksis?

NOTE:

Besvarelsene er fordelt på de fagprofessionelles primære arbejdsfunktion og fagområde. Den stiplede linje markerer det samlede gennemsnit.

Diagrammet til venstre viser, at de fagprofessionelle i indskoling og mellemtrin kun i middel grad ser læringstilgangen i Billund Builds som en naturlig forlængelse af en generel didaktisk praksis. Fagprofessionelle i udskolingen er mere skeptiske og ser ikke umiddelbart tilgangen som en del af den generelle undervisningspraksis. Det stemmer overens med det generelle billede af udskolingsens mindre positive udbytte af Billund Builds Development, både blandt elever og fagprofessionelle.

¹⁵ Se Datarapporten for skoleområdet for diagrammer (s. 12 – 13), der viser de konkrete besvarelser.

Diagrammet til højre viser, at det kun er de fagprofessionelle i mellemtrinnet, der på middel niveau angiver, at de vil anvende den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang i deres almene didaktiske praksis. Både fagprofessionelle i indskoling og igen især udskoling angiver, at de i mindre grad eller slet ikke vil anvende denne tilgang i deres fremadrettede praksis.

Endelig viser begge diagrammer, at læringstilgangen i Billund Builds tilsyneladende passer bedre ind i de naturvidenskabelige fag end de humanistiske fag. Det kan hænge sammen med en generelt mere eksperimenterende læringstilgang i de naturvidenskabelige fag. Hvorvidt, det også gælder samskabelse og den legende tilgang, er uvist. Det anbefales at have øje for denne skelnen i praksis og en generel kobling til fag og faglige kompetencer samtidig med, at der fortsat er fokus på de brede kompetencer.

UDFORDRINGER MED BILLUND BUILDS TILGANGEN I DEN GENERELLE PRAKSIS

Selvom mange både elever og fagprofessionelle er positive overfor Billund Builds i uge 5, er der altså også nogle udfordringer knyttet til en større udbredelse og anvendelse af den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang. Forklaringer på at BBD ikke var meningsgivende og dermed ikke ønskes i den generelle didaktiske praksis, kan vi måske finde nogle pejlinger på i de åbne besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen. De fagprofessionelle peger blandt andet på følgende problematikker ved læringstilgangen i praksis:

"Jeg synes, det er en fantastisk måde at lade eleverne arbejde på. Vi kunne se mange elever blomstre og trives i hele ugen. Jeg synes, det er vigtigt, at det fortsætter, men at vi ikke glemmer alsidigheden i undervisningen. Der skal også være plads til andre arbejdsformer, stadigvæk :-)"

"Der har været stor forskel i, hvordan børnene har taget projektet til sig. Men det giver mig som fagprofessionel et rigtig fint billede af hvilke børn, der lykkes og blomstrer med denne slags opgaver og hvilke børn, jeg skal støtte i at styrke fantasien og kreativiteten"

"Store udfordringer med at omsætte flyvske tanker og idéer til en realistisk praksis inden for skolens relativt snævre struktur."

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

Selve arbejdsformerne og læringstilgangen i Billund Builds ses således ikke som negative eller ubrugelige, men tilgangen virker forskelligt på eleverne. Det skaber derfor et ønske om variation i arbejdsformerne, ligesom det også peger på, at de fagprofessionelle har brug for yderligere kompetenceløft og konkrete metoder til at facilitere andre former for læringsprocesser samt inddrage elever mere aktivt – også med elevernes forskellige forudsætninger. En del fagprofessionelle mener, som nævnt i kapitlet om elevernes læring og udbytte, at læringstilgangen i Billund Builds ikke fungerer for alle elever, da nogle elever har brug for mere struktur, end uge 5 tillod. Også for de yngste elever kan det være svært at være kreative og idegenerende. Udfordringerne lyder blandt andet:

"Eleverne oplevede en uge med mange skift, uro og utryghed i forhold til, hvad skal vi nu?"

"Det kan virke kaotisk for mange elever, når der er emneuge med et anderledes skema"

"At en stor gruppe af eleverne har svært ved at håndtere den selvstyring, som BBD lægger op til"

"Elever, der har det svært med bl.a. frie arbejdsmetoder og den friere omgang med de andre elever, har store udfordringer og er ofte meget belastende"

"Det kan være svært for nogle elever at arbejde med så forholdsvis lav styring af voksne, som der er i denne arbejdsform. Disse elever fungerer bedst med fast struktur i vante rammer. Det vil sige, at de ved præcis, hvad de skal og hvornår. Det kan ikke lade sig gøre, når eleverne arbejder eksperimenterende"

"Ikke alle elever kan fungere i en selvskabende legende læring! Vi oplever flere og flere elever, som har behov for tæt guidning, trykke og ens rammer, som fastsætter deres skoledag. Det er svært for dem at fungere i en uge som Billund Builds"

"De fik først og fremmest et ubrudt forløb, hvor de selv styrede meget af tidsplanlægningen, hvilket er rigtig godt for nogle elever, men også en udfordring for andre"

"Fx kan diagnosebørn have det meget svært med de friere rammer. Selvregulering kan være en stor udfordring også for andre elever. Frirum administreres meget forskelligt. Arbejdsformen er svær, hvis den ikke praktiseres jævnlige."

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

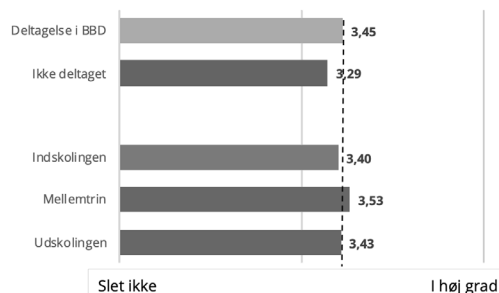
Mange af de fagprofessionelle oplever således udfordringer for elever, som de mener, har brug for mere voksenstyring og struktur. Samtidig ser det ud til, at arbejdsformerne som en del af læringstilgangen i Billund Builds kan være så markant

36 LÆRINGSTILGANG OG SAMSKABELSE I BILLUND BUILDS SAMMENLIGNET MED DEN GENERELLE PRAKSIS

anderledes i uge 5, at det for nogle elever og fagprofessionelle er uvant og ukendt at agere i. En vis genkendelighed og sikkerhed med arbejdsformer, roller og metoder er befordrende for øget læring og udbytte, og dermed for gode oplevelser, opbakning og en mere udbredt anvendelse af den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang i den generelle praksis i skolen.

På trods af de skildrede udfordringer i uge 5 og de lave gennemsnit med integrationen af Billund Builds tilgangen i den generelle praksis, finder de fagprofessionelle i højere grad den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang meningsfuld¹⁶ i deres didaktiske praksis jf. diagrammet herunder.

I hvilken grad finder du den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang meningsfuld i din didaktiske praksis?

NOTE:

Besvarelsene er fordelt på arbejdsfunktion og deltagelse eller ikke deltagelse i Billund Builds Development. Den stiplede linje i diagrammet markerer det samlede gennemsnit på tværs af arbejdsfunktion.

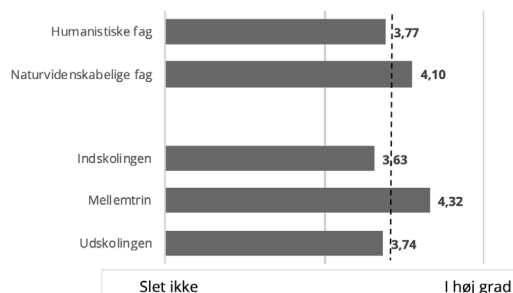
Diagrammet viser også, at fagprofessionelle, der har deltaget i Billund Builds Development, er lidt mere positive i deres svar end dem, der ikke har deltaget. At tilgangen trods udfordringer opleves meningsfuld i en didaktisk praksis kan hænge sammen med, at tilgangen også udfordrer en mere stram læringsmålrettet praksis, som ikke vægter kreativitet, samskabelse, idéudvikling og læring gennem leg og eksperimenter så højt, som læringstilgangen i Billund Builds tilgangen. Samtidig er erfaringerne hos de deltagende skoler i BBD, at mange elever blomstrede og havde stort udbytte af forløbet, så især kompetencer til kreativitet, idéudvikling og samarbejde kom i spil.

Det peger på både vigtigheden af yderligere deltagelse i Billund Builds, flere afprøvninger med tilgang og metoder i den generelle praksis og fagområder samt mere kompetenceudvikling, videndeling og understøttelse af de fagprofessionelles roller.

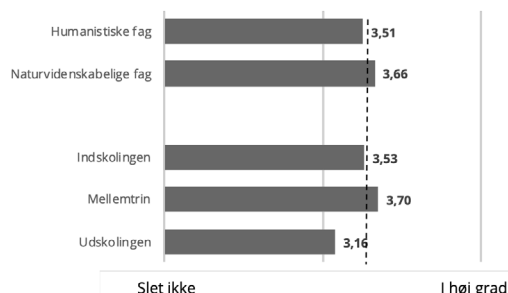
SAMSKABELSE OG INDDRAGELSE I UGE 5

Samskabelse med eleverne står centralt i Billund Builds, både i forhold til form og indhold af forløb, og mere konkret i at undersøge et tema og problemstillinger, at idéudvikle, skabe, eksperimenter, dokumentere, samarbejde og dele viden. Ved at åbne læreprocessen mere sammen med og over for elevernes egne opdagelser, er det antagelsen, at elevernes motivation og trivsel samt både faglige og især brede kompetencer øges. At skabe læreprocessen sammen med eleverne er ikke så udbredt i den generelle undervisning og praksis i skolen. Derfor afprøves samskabelse og en øget inddragelse af elever på mange måder under Billund Builds. Herunder ses to diagrammer, der viser de fagprofessionelles besvarelser i forhold til inddragelse af eleverne i Billund Builds Development.

I hvilken grad har det at diskutere og tale med børnene om udfordringer og løsninger været en del af din didaktiske praksis i Billund Builds?

I hvilken grad har det at løse opgaver i fælleskab med eleverne været en del af din didaktiske praksis i Billund Builds?

NOTE:

Besvarelsene er fordelt på de fagprofessionelles primære arbejdsfunktion og fagområde. Den stiplede linje markerer det samlede gennemsnit.

¹⁶ Gennemsnit på 3,50 jf. Datarapporten.

Diagrammerne illustrerer, at de fagprofessionelle i høj grad prioriterer at diskutere og tale med eleverne om udfordringer og løsninger under BBD i uge 5. Besvarelsene ligger også pænt over middel i forhold til at løse opgaver i fællesskab med eleverne. Disse to elementer af samskabelse eller inddragelse med elever er altså forholdsvis høje i løbet af uge 5.

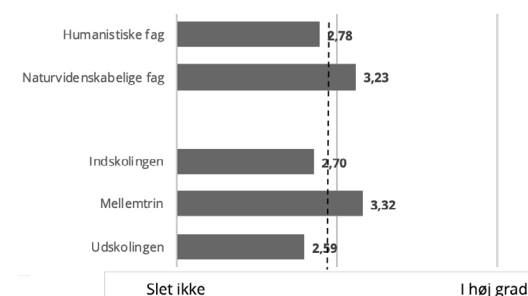
Et eksempel på, hvordan inddragelse af elever sker i praksis ses i vores observationer:

Eleverne sidder i klynger og koncentrerer sig om den fælles snak i klassen. De har grupperet ideer til overemnet 'Sundhed og Trivsel' på post-it notes ved tavlen, og underviseren laver fælles brainstorm med klassen om, hvilke underemner ideerne kan blive til. Eleverne byder ind på hvilke underemner, der kan blive lavet, ved at række hånden op og gå i dialog med underviser. Underviser formidler og hjælper med at forstå indhold og spørger om lov til at lave ændringer på post it notes. Underviser benytter procesvæg til at holde styr på processen.

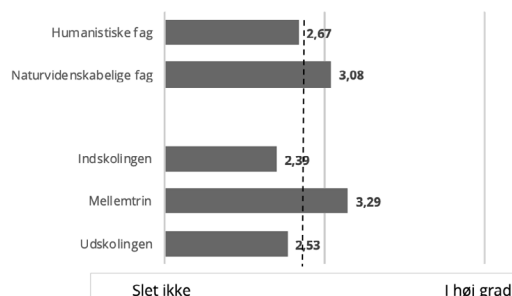
(Observation, 5. årgang BBD)

Eksemplet illustrerer, hvordan diskussion og tale med eleverne om idéer, udfordringer og løsninger af opgaver i fællesskab kan foregå. Processen er meget styret fra underviserens side, hvilket kan være en nødvendighed i forskellige faser af samskabelse. Når det gælder inddragelse af eleverne i planlægningen af indholdet og arbejdsformerne under Billund Builds, dukker et lidt andet billede op. De fagprofessionelle i både indskoling og udskoling har inddraget eleverne i mindre grad eller slet ikke i planlægning af indhold og arbejdsformer. I mellemtrinnet viser de fagprofessionelles svar, at eleverne er mere inddraget i planlægning af indhold og arbejdsformer jf. diagrammerne herunder.

I hvilken grad har du inddraget eleverne i planlægningen af indholdet i Billund Builds Development/ Udvikling?

I hvilken grad har du inddraget eleverne i planlægningen af arbejdsformer i Billund Builds Development/ Udvikling?

NOTE:

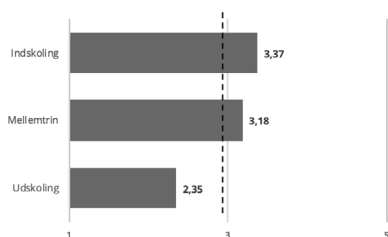
Besvarelsene er fordelt på de fagprofessionelles primære arbejdsfunktion og fagområde. Den stiplede linje markerer det samlede gennemsnit.

En mulig forklaring kan være, at de fagprofessionelle har svært ved at inddrage eleverne i indskolingen, og for udskolingen kan det skyldes, at de fagprofessionelle i mindre grad er vant til at inddrage eleverne i planlægningen.

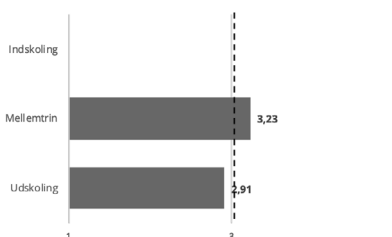
38 LÆRINGSTILGANG OG SAMSKABELSE I BILLUND BUILDS SAMMENLIGNET MED DEN GENERELLE PRAKSIS

Elevernes oplevelse af inddragelse vises i nedenstående diagrammer. Eleverne svarer positivt på, at det har været tydeligt, hvad de selv måtte bestemme i løbet af uge 5. De har dog i mindre grad oplevet, at de har været med til at bestemme planlægning og arbejdsformer under BBD, især eleverne i udskoling ligger her lavt.

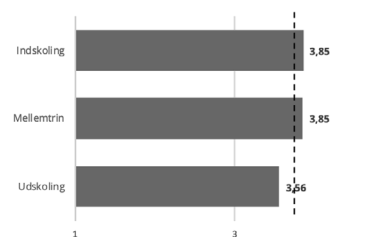
I hvor høj grad oplever du generelt, at du og dine klassekammerater er med til at bestemme planlægningen af Billund Builds Development?

I hvor høj grad oplever du generelt, at du og dine klassekammerater er med til at bestemme, hvordan I har arbejdet med Billund Builds i løbet af ugen?

Har det været tydeligt for dig, hvad du måtte bestemme i løbet af ugen?

NOTE:

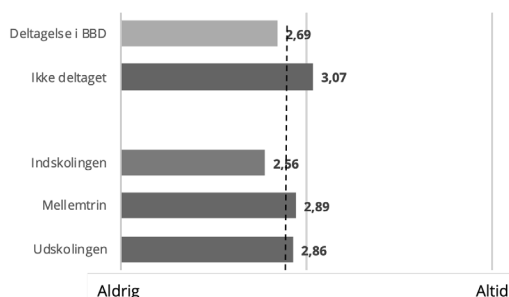
Besvarelsene fra deltagere i Billund Builds Development er fordelt på klassetrin. Den stiplede linje markerer det samlede gennemsnit.

Elevernes og de fagprofessionelles oplevelser af inddragelse under Billund Builds Development er sammenfaldende i forhold til kun i mindre grad at være inddraget i planlægning og arbejdsformer. Til gengæld oplever eleverne, at der er høj grad af tydelighed af egen bestemmelse i løbet af uge 5. De fagprofessionelle har tilsyneladende vægtet samskabelse og inddragelse som det at drøfte udfordringer og løsninger med eleverne samt at løse opgaver i fællesskab med eleverne. En potentiel forklaring kan være, at disse to områder er tættere på konkrete problemstillinger og opgaver, og dermed er lettere at facilitere elevernes inddragelse i. Eleverne har dog noget at byde ind med i planlægning og i valg af arbejdsformer, men det vil kræve flere afprøvninger og erfaringer, fordi det skal gøres på en måde, hvor elever og fagprofessionelle spiller hinanden gode og respekterer lige initiativer og forskellige forudsætninger.

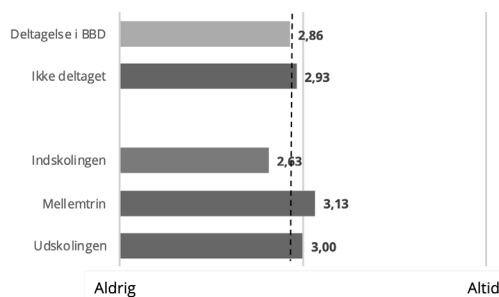
SAMSKABELSE OG INDDRAGELSE SAMMENLIGNET MED DEN GENERELLE PRAKSIS

I de fagprofessionelles besvarelser om inddragelse af eleverne i planlægning af undervisning og inddragelse af eleverne i valg af arbejdsformer i den generelle praksis¹⁷, er eleverne også i mindre grad inddraget.

Hvor ofte inddrager du generelt eleverne i planlægningen af undervisningen?

Hvor ofte inddrager du generelt eleverne i valg af arbejdsformer i undervisningen?

NOTE:

Besvarelsene er fordelt på arbejdsfunktion og deltagelse eller ikke deltagelse i Billund Builds Development. Den stiplede linje i diagrammet markerer det samlede gennemsnit på tværs af arbejdsfunktion.

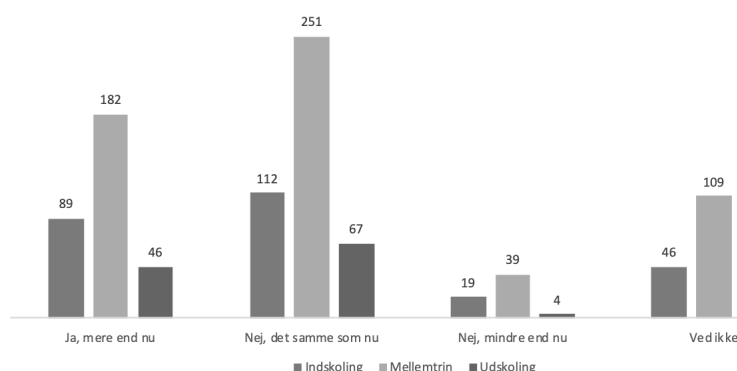
¹⁷ Gennemsnit på 2,8 i forhold til inddragelse af eleverne i planlægning af undervisning, samt et gennemsnit på 2,9 i inddragelse af eleverne i valg af arbejdsformer jf. Datarapporten.

¹⁸ Gennemsnit under BBD på 2,9 i forhold til planlægning af indhold, og 2,7 i forhold til planlægning af arbejdsformer jf. Datarapporten.

I forhold til inddragelse af eleverne i praksis under Billund Builds Development er disse gennemsnit¹⁸ meget lignende den generelle praksis. Det lader derfor til, at Billund Builds Development ikke har øget de fagprofessionelles inddragelse af eleverne i planlægning af indhold og arbejdsformer. Tværtimod illustreres det, at ikke deltagende skoler har en højere grad af inddragelse af eleverne i planlægning af indhold og arbejdsformer. Dette skal dog tages med det forbehold, idet der er meget få (23) besvarelser fra ikke-deltagende skoler. Da Billund Builds har særligt fokus på samskabelse og inddragelse af elever, er det overraskende, at der ikke er en større forskel mellem praksis i uge 5 og den generelle praksis. Derfor anbefales det fremadrettet at fokusere på, hvordan samskabelse med og inddragelse af eleverne i planlægning af indhold og arbejdsformer kan styrkes på en meningsfuld og givende måde for både elever og fagprofessionelle.

Det anbefales også at inddrage eleverne i, hvordan de vil inddrages, idet en del af eleverne svarer, at de gerne vil spørges mere af lærerne. De fleste elever har dog svaret, at de ikke vil spørges mere end nu, jf. nedenstående diagram.

Skal dine lærere generelt spørge dig mere om, hvordan du gerne vil arbejde i skolen?

Vi mangler tilsyneladende mere viden om, hvordan samskabelse med og inddragelse af eleverne kan gøres med stor virkning og på forskellige måder i indskoling, mellemtrin og udskoling. Det vil derfor være nødvendigt med mange afprøvninger af, hvordan eleverne i højere grad kan inddrages på en måde, der giver mening i situationen og er tættere på deres arbejdsprocesser, så de oplever at blive konkret udfordrede og kunne bidrage med noget af betydning. Hvilket igen knytter an til de fagprofessionelles facilitering og kompetenceudvikling heraf.

OPSAMLING OG ANBEFALINGER

Evalueringen viser, at eleverne og de fagprofessionelle i noget højere grad end normalt har arbejdet eksperimenterende, undersøgende, ideudviklende og skabende i Billund Builds Development i uge 5. På trods af den store tilslutning til læringstilgangen i Billund Builds finder de fagprofessionelle i mindre grad læringstilgangen anvendelig i den generelle praksis i skolerne. Ses der på forskellen mellem indskoling, mellemtrin og udskoling, er der en gennemgående tendens til, at de fagprofessionelle i mellemtrinnet i højere grad end i indskoling og udskoling arbejder med læringstilgange fra Billund Builds i hverdagen. Der arbejdes altså mere skabende, mere undersøgende, mere eksperimenterende og mere ideudviklende i mellemtrinnet sammenlignet med ind- og udskolingen.

Evalueringen identificerer en del udfordringer med læringstilgangen i Billund Builds, især en manglende struktur, en oplevelse af kaos og en mangel på mere legende og kreative arbejdsmetoder uden voksenstyring. Samtidig opleves læringstilgangen i Billund Builds meningsfuld men anses som svær at integre i den generelle praksis. Dette afspejles også i forhold til at samskabe og inddrage eleverne mere i planlægning af indhold og form.

Derfor anbefales det:

- » At styrke de fagprofessionelles kompetencer og metoder til at facilitere samskabelse med elever og til at rammesætte og balancere med forskellige roller i den legende og eksperimenterende tilgang til læreprocesser
- » At lave flere afprøvninger med tilgang og metoder i den generelle praksis og indenfor fagområderne
- » At bakke op om deltagelse i Billund Builds samt øge videndeling og inspiration om forskellige roller
- » At eksperimentere med samskabelse med eleverne og at inddrage dem på forskellige måder i planlægning af indhold og form, samt i fremdrift af arbejdsprocessen i både uge 5 og i den generelle praksis
- » At planlægning sker på et konkret niveau tæt på elevernes arbejdsprocesser, så samskabelse giver mening og har direkte betydning for både næste skridt og forløbets læring og udbytte
- » At dele viden med elever og voksne på tværs af årgange internt på den enkelte skole og på tværs af skoler vedrørende samskabelse og inddragelse.

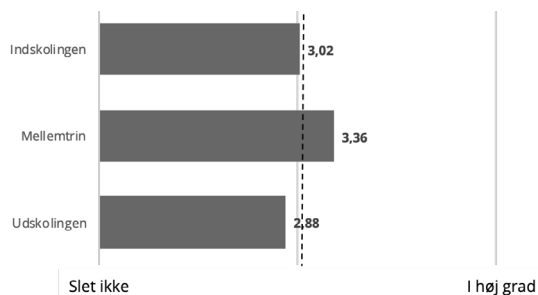
¹⁸ Gennemsnit under BBD på 2,9 i forhold til planlægning af indhold, og 2,7 i forhold til planlægning af arbejdsformer jf. Datarapporten.

De organisatoriske rammer for Billund Builds Development

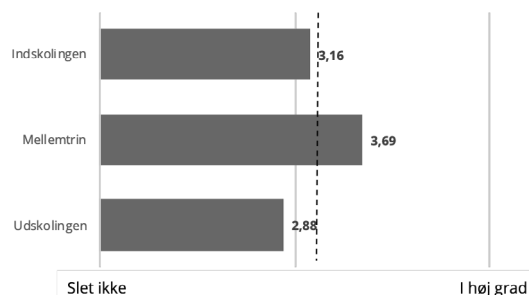
Det sidste kapitel uddyber de organisatoriske rammer for Billund Builds, som de fungerede i 2019 under temaet Development. De organisatoriske rammer har en betydning for, hvordan elever og fagprofessionelle oplever et anderledes læringsforløb, herunder især mulighed for flow, fordybelse, kreativ og eksperimenterende udfoldelse. Dermed har de organisatoriske rammer omkring gennemførelsen af Billund Builds også en direkte sammenhæng med elevernes læring og udbytte samt for, hvorvidt de fagprofessionelle er klædt på til andre roller og funktioner end normalt.

De organisatoriske rammer fokuserer på: ledelsens rolle og understøttelse af Billund Builds; brugen af de fysiske rammer og materialer samt brug af teknik; og endelig på de studerendes roller og betydning som ekstra personer i uge 5.

I hvilken grad oplever du, at ledelsen motiverer og understøtter deltagelsen i Billund Builds i din daglige praksis?

I hvilken grad oplever du, at din ledelse prioriterer Billund Builds, herunder tid til deltagelse i Kvartal workshops mv.?

NOTE:

Besvarelsene er fordelt på de fagprofessionelles primære arbejdsfunktion. Den stiplede linje markerer det samlede gennemsnit.

LEDELSENS ROLLE OG UNDERSTØTTELSE

I de fagprofessionelles besvarelser af, hvordan de oplever ledelsens prioritering i forhold til Billund Builds, oplever de fagprofessionelle på mellemtrinnet i forholdsvis høj grad, at ledelsen prioriterer Billund Builds, hvorimod indskolingen og udskolingen i mindre grad oplever dette, jf. nedenstående diagrammer.

At de fagprofessionelle på mellemtrinnet oplever en højere grad af opbakning hos ledelsen både til at deltage i Billund Builds samt tid til at deltage i kvartal workshops, kan også være med til at forklare mellemtrinnets generelt høje og positive besvarelser i evalueringen.

Vi kan i evalueringsdata ikke finde svar på, hvorfor det netop er mellemtrinnet, som motiveres og understøttes bedst af lederne. Lederne har givet nogle eksempler på, hvordan de motiverer personalet til at deltage i Billund Builds, men nævner ikke specifikt nogle årgange eller afdelinger frem for andre:

"At vi oplyser, at vi inspirerer og støtter, og at vi opfordrer til, at vi stiller midler og rammer til rådighed, at vi tør overgive ansvaret"

"Går rundt og snakker og spørger ind til arbejdet, mens ugen er i gang. Fremhæver alt det gode, jeg ser, og får understreget de gode ting, jeg kan se sker"

"Især gennem koordinatore"

"Når det grundlæggende er på plads i tide, er det ikke så svært at motivere dem"

"Positive fortællinger om projekterne hele vejen igennem"

"Beslutning om, at alle skolens klasser deltager = klar prioritering, samt begrundelser herfor"

"Vi drøfter mulighederne, og BB understøtter generelt vores tilgang til læring."

(Ledere, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

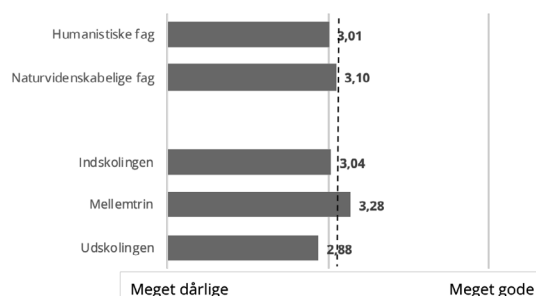
Flere af kommentarerne viser, hvordan ledelsen kan motivere personalet ved selv at være deltagende under Billund Builds. Det understreges også, at det er vigtigt at vise, at Billund Builds er en ledelsesmæssig prioritering samt hvorfor.

Den ledelsesmæssige og strategiske prioritering, understøttelse og kommunikation er altså vigtig for ikke bare planlægning og gennemførelsen af Billund Builds, men også for oplevelsen af læring og udbytte, for kompetencer og mestring i andre læringsforløb og med variende roller samt for videndeling og overførbareheden til den generelle praksis. Ledelserne har altså i højere grad en vigtig opgave i at motivere og understøtte indskoling og udskoling i deltagelsen i Billund Builds.

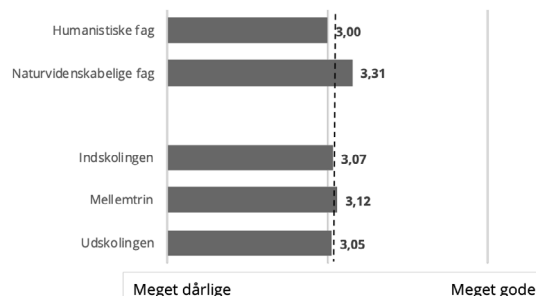
DE PRAKTISKE OG FYSISKE RAMMER FOR BILLUND BUILDS DEVELOPMENT

De praktiske og fysiske rammer for Billund Builds er en del af den pædagogiske planlægning og rammesætning og har stor betydning for elevernes deltagelse samt for flow i processer og opgaveløsningen. De fagprofessionelles vurdering af tilgængeligheden af materialer, samt hvorvidt de fysiske rammer er gode i eksperimenterende og legende læringsforløb, ligger på middel, jf. nedenstående diagrammer.

Hvordan oplever du tilgængeligheden til materialer for børnene?

Hvordan oplever du jeres fysiske rammer i forhold til at være eksperimenterende og legende?

NOTE:

Besvarelserne er fordelt på de fagprofessionelles primære arbejdsfunktion og fagområde. Den stiplede linje markerer det samlede gennemsnit.

De fagprofessionelle nævner flere forbedringstiltag i de åbne besvarelser i spørgeskemaet, blandt andet betydningen af tilgængelighed, materialer og ressourcer:

"Flere muligheder for kreative udfoldelser med bl.a. flere materialer eller en sum penge til at tage i genbrug og finde materialer til børnenes ønsker til materialer"

"Bedre materialer, det var mest genbrugt pap og plastic, hvilket somme tider forhindrede visionen i et projekt"

"Vores børn havde rigtig mange gode ideer og lyst til at eksperimentere men endte med at få en negativ oplevelse, fordi materialerne ikke var til det. Fx var der flere, der havde behov for at fordybe sig i, hvordan tandhjul virker, men at lave tandhjul ud af en papkasse giver ikke mening. Det ville være meget federe, hvis vi kunne lave dem med en form for "laser Cutter", og at der var en chance for, at det virkede"

"Bedre fysiske rammer for ugen og afsat tid til at forberede sig sammen med kollegaer"

"Flere muligheder for inspiration/ekskursion for børnene. Ikke alt kan undersøges på cykel og gå-ben"

"Flere "lærerhænder" og lokaler"

"Penge til oplevelser"

42 DE ORGANISATORISKE RAMMER FOR BILLUND BUILDS DEVELOPMENT

"Flere muligheder for at få udviklingsmæssige/forskningsmæssige øjne på vores praksis - altså besøg på skolen. Flere inspirationselementer, fx da vi havde BBM, havde vi en lille koncert med forskellige instrumenter. Det gav en forståelse og lyst til at lege videre".

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

Som kommentarerne illustrerer, så kræver den skabende, legende og eksperimenterende tilgang i Billund Builds en stor fleksibilitet, bevægelse og varieret brug af ressourcer, lokaler og materialer. Den sidste kommentar om inspiration vidner også om et behov for at åbne skolen for eksterne, et behov for videndeling og for at performe for at markere det legende og fællesskabet og for at motivere til mere.

Eleverne oplever også, at fleksibilitet, bevægelse og materialer er vigtige for, hvordan Billund Builds fungerer, fx skriver de:

"Gerne flere ture ud af klasse lokalet"

"De andre gange har vi samlet materialer ind, det syntes jeg godt, vi kunne have gjort igen, men ellers var det godt".

(Elev, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

I nedenstående diagrammer udtrykker eleverne dog, at de har været meget tilfredse med både materialer og fysiske rum:

Har du haft mulighed for at finde de ting, du skulle bruge i løbet af ugen, fx sakse, papir, papkasser?

Har du haft mulighed for og plads til at arbejde med tingene?

NOTE:

Besvarelserne er fordelt på de fagprofessionelles primære arbejdsfunktion.
Den stiplede linje markerer det samlede gennemsnit.

Eleverne er altså generelt mere tilfredse med tilgængelighed til materialer og lokalerne end de fagprofessionelle i Billund Builds. Det kan dog være elevernes begrænsede erfaringer, at de ikke har kendskab til og ved, hvad de kan forvente af materialer og fysiske rum, hvis ikke de har oplevet at have flere materialer eller bedre fysiske rum til rådighed.

Materiale- og lokalemangel kan opleves som en begrænsning af den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang. Omvendt bør materialer og lokaler være forankret i det aktuelle projekt og tilhørende problemstillinger for bedst at imødekomme elevernes initiativer til at være eksperimenterende og nysgerrige.

DE TEKNISKE RAMMER FOR BILLUND BUILDS

De fysiske rammer for Billund Builds handler ikke kun om materialer og lokaler. Under observationer vi har foretaget i uge 5, opstår en anden stemning i klasselokalet, da eleverne skal bruge computere. Inden computerne findes frem, har stemningen været fokuseret omkring en fælles idéudvikling mellem underviser og elever:

Eleverne er inddelt i grupper og sidder ved hver deres computer. Underviser laver intro til brug af OneDrive på computer, og hvordan eleverne skal udfylde et skema, underviseren har lagt op på OneDrive. Elever skal læse artikler fundet på computeren. Alle elever sidder med hver deres computer, og rundt omkring opstår der uro, da der er besvær med computere, eller nogle elever leger med OneDrive.

(Observation 5. årgang BBD)

Efter computerne findes frem, bliver stemningen altså urolig og ufokuseret og understøtter derved ikke underviserens formål med at bruge OneDrive. Brug af computerne har yderligere den konsekvens, at eleverne sidder individuelt og arbejder. I et andet klasselokale på 5. årgang observeres følgende:

Underviser introducerer 'Logbog' på OneDrive. Grupperne skal oprette mappe og Logbog dokument. Det er svært for nogle at få oprettet de rigtige mapper på OneDrive. Koncentrationen i lokalet ændres, og elever snakker og går rundt i lokalet.

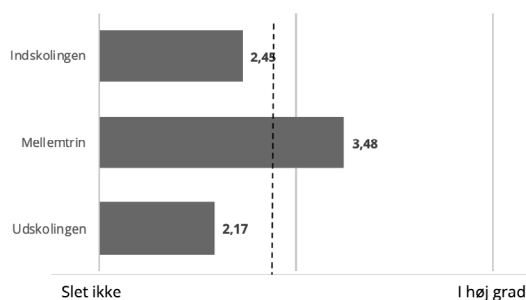
(Observation 5. årgang BBD)

Brug af computer og softwareprogrammer i Billund Builds kan således tage fokus fra projektet og gøre eleverne ufokuserede og ukoncentrerede. En del af eleverne har i spørgeskemaerne svaret, at de har arbejdet mere med computer under BBD, end de gør til daglig. Computerne bliver altså flere steder brugt som et værktøj i den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang. Derfor er det vigtigt, at brug af forskellige teknologier ikke hindrer men i stedet understøtter tilgangen.

DE STUDERENDE OG FAGPROFESSIONELLES SAMARBEJDE

Under Billund Builds Development samarbejdede de fagprofessionelle mange steder med studerende fra lærerseminariet. Dette samarbejde blev i mindre grad oplevet som meningsfuldt for de fagprofessionelle, hvilket ses i nedenstående diagram:

I hvilken grad finder du det meningsfuldt at samarbejde med de studerende fra UCL?

NOTE:

Besvarelsene er fordelt på de fagprofessionelles primære arbejdsfunktion. Den stiplede linje markerer det samlede gennemsnit.

44 DE ORGANISATORISKE RAMMER FOR BILLUND BUILDS DEVELOPMENT

På den positive side beskriver de fagprofessionelle i de åbne besvarelser, at de har oplevet nysgerrighed, engagement og god dialog med de studerende, samt at det har været rart med ekstra hænder:

"De har været med til at stille spørgsmål til vores praksis. Det skaber en rigtig god dialog og skaber stof til eftertanke"

"De var en stor hjælp i arbejdet med børnene"

"Flere hænder til at hjælpe børnene. Andre perspektiver"

"Gode til at få eleverne med. Meget engagerede"

"Overordnet set kompetente og nysgerrige unge mennesker, som vi havde stor gavn af at arbejde sammen med"

"Vi fik studerende i år, som virkelig gik ind i opgaven - de tog vejlederrollen lige så meget som os, og de fik nogle gode løsninger ud af det sammen med børnene"

"Vi har været rigtig glade for de besøgende. Selvfølgelig er det svært for dem at træde ind i en uge uden relationer til eleverne. Men de har observeret og hjulpet til med materialeudlevering og organisering af opsætning til fernisering og oprydning. De er hjertelig velkomne!"

"Vi var flere hænder og kunne, fordi vi var flere voksne, have færre elever i de forskellige workshop."

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

På den negative side oplevede de fagprofessionelle dårlig kommunikation, rollefordeling og manglende engagement, fx: "Der har været nogle fejl i kommunikationen undervejs, der har gjort, at vi som fagprofessionelle har haft nogle forventninger til de studerendes deltagelse, som de ikke har kunnet leve op til"

"Det var desværre ikke alle, der var lige engageret i projektet"

"Ikke noget. Dag to kom de ikke. De var på ingen måde nogen gevinst for os"

"Kommunikationen har igen i år ikke været optimal skole-UCL imellem. Vi er gået forbi hinanden, og derfor kom vi lidt skidt fra start, men ved fælles hjælp klarede vi det"

"Nogle har været hjælpsomme, andre har ikke bidraget med noget"

"Vi gav dem muligheden for at lære noget, men de var godt nok ikke klædt ordentlig på til opgaven. De havde hverken haft tid eller overskud til at forberede noget til emneugen"

"Det har været godt med ekstra hænder. Jeg kunne dog godt tænke mig, at de studerende kunne bruge deres deltagelse til noget. Det virker ikke som om, der er et formål med, at de er her".

(Fagprofessionelle, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

Nogle steder har det altså været positivt at have engagerede, nysgerrige studerende, der stillede spørgsmål og kom med input til praksis. Andre steder har oplevelsen været negativ, fx at de studerende ikke mødte op, var uengagerede eller ikke bidrog.

De studerendes oplevelser af samarbejdet med de fagprofessionelle har ligeledes positive og negative aspekter. På den positive side oplever de studerende at have fået et godt udbytte i form af erfaring fra praksis og viden om forskellige aspekter af praksis. På den negative side oplever også de studerende, at der har været dårlig eller manglende kommunikation. Her følger et udpluk af de studerendes kommentarer:

"Det har været et godt samarbejde, og vi har også set, hvordan de reagerer i forskellige situationer og set, hvordan man kan agere, hvis eleverne ikke hører efter, eller der sker noget, som er mere spændende, end det læreren har bestemt, der skal ske"

"Flere ideer til hvordan man ideudvikler med børn og laver undervisningen mere eksperimenterende"

"Jeg har ikke haft nogen dialog med de fagprofessionelle omkring min eller deres praksis"

"Som studerende har vi fået en god og lærerig oplevelse. Vi har fået omdannet teori til praksis, det har været meget givende. Dog må jeg desværre erkende, at alt det undervisning og foredrag om samskabelse, vi har haft op til uge 5, på ingen måde har med det at gøre ude i praksis. Det var alt for faste rammer, dårlig kommunikation og ikke mindst tvunget samarbejde for, at børnene skulle stå med et endeligt og ikke at forglemme æstetisk lækkert produkt om torsdagen til et åbent hus. Det er i min faglige overbevisning stik modsat det samskabelse, vi har lært om. Så vi var omstillingsparate og t og selvfølgelig afsæt i skolens behov, og så gjorde vi alt for at gøre det så godt som muligt for børnene".

(Studerende, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

De studerendes oplevelser og udbytte af BBD i uge 5 er ligesom de fagprofessionelles meget blandede. I kommentarerne til forbedringer af Billund Builds 2020 skriver både de fagprofessionelle og studerende blandt andet om kommunikation, information, samarbejde og roller:

"At alle får nøjagtig de samme informationer. Man kan eventuelt samle institutionerne og de studerende til en dag med oplæg og workshops"

"At studerende og undervisere har haft samme oplæg op"

"At der er en større mening med, at vi er med som studerende. Det er svært på forhånd at planlægge og aftale, hvilken rolle vi skal have ude på skolerne, når vi intet kender til skolerne og deres normale praksis. Jeg har gået i 4 dage nu uden nogen respons eller dialog om min praksis derude, og der er ingen, der gør sig nogen notits af, det vi gør. Jeg ved ikke, hvor problemet skal placeres, men skolerne kunne godt informeres om, at de skal sætte tid af til refleksion med os, ellers er det virkelig svært at tage ret meget fagligt med derfra"

"At der bliver flere møder mellem institutionen og de studerende, at de studerende har friere rammer til konkret samskabelse"

"Flere idéer studerende og undervisere, samt børnene imellem. MEGET mere samskabelse!"

"Mere samarbejde med den institution, man skal være på, hermed flere møder med de pædagoger, man skal samarbejde med"

"At de studerende IKKE får ansvaret for eleverne alene."

(Fagprofessionelle og studerende, åbne besvarelser i spørgeskema BBD)

En gennemgående udfordring er, at det er svært at samarbejde for de studerende og fagprofessionelle imellem uden en på forhånd god kommunikation og information om rollefordeling og arbejdsopgaver. På den anden side har samarbejdet under BBD mange steder været en fordel for både de studerende og fagprofessionelle, da det har skabt nysgerrighed og nye indsigter i egen praksis på begge sider.

OPSAMLING OG ANBEFALINGER

Evalueringen viser, at den organisatoriske ramme i form af ledelsens rolle og opbakning af de fagprofessionelle kun vurderes til middel, dog lidt bedre for mellemtrinnet.

Evalueringen af de studerendes og de fagprofessionelles samarbejde viser at, de studerendes rolle og arbejdsopgaver i Billund Builds Development har været utydelig for såvel studerende og fagprofessionelle. På trods heraf, har man flere steder på skolerne fået skabt rum for samarbejde og nye indsigter i egen og kommende praksis.

Herudover viser evalueringen (ligesom tidligere evalueringer af Billund Builds), at de fysiske rammer og tilgængeligheden af materialer er vigtige faktorer for den samskabende, eksperimenterende og legende tilgang, samt at computere generelt skal anvendes, så de ikke fjerner fokus, men i stedet understøtter procesarbejdet i projektet.

Det anbefales derfor fremadrettet:

- » At ledelsen motiverer og understøtter alle afdelinger i deltagelsen i Billund Builds
- » At ledelsen arbejder strategisk med Billund Builds læringstilgangen i hele skoleåret samt med kompetenceløft, organisering og kommunikation omkring prioriteringen af Billund Builds
- » At samarbejde, kommunikation og forventninger afstemmes bedre mellem skole og studerende
- » At materialer og de fysiske rammer samt evt. brug af eksterne indgår som pædagogiske og samskabende elementer i planlægningen, og at både elever, fagprofessionelle og ledelse deltager heri.

COC. PLAYFUL MINDS

Det man ikke kan tænke sig til, må man lege sig til.

Vi tror på en legende tilgang til livet.

Vi tror på, at lysten til at opdage er brændstof for kreativitet. Vi tror på, at sjovt er sundere end surt. Og vi tror på, at voksne kan lære mindst lige så meget af børn, som børn kan lære af voksne. Især når det handler om at tænke nyt.

Vi tror faktisk så meget på en legende tilgang til livet, at vi har bygget en hel udviklingsorganisation på det grundlag. CoC Playful Minds.

CoC står for Capital of Children, som er visionen om at gøre Billund til Børnenes Hovedstad – ikke blot i Danmark, men i verden.

CoC Playful Minds er den organisation, der udvikler de programmer, der kan få det til at ske. Vi arbejder med tre programmer: Playful Innovation, Playful Skills og Playful Spaces.

Nøgleordet i dem alle tre er samskabelse. At skabe produkter til børn sammen med børn. At skabe nye læringsforløb sammen med børn. At skabe en by i børnehøjde sammen med børn. Og samskabelse kræver mere af de voksne end af børnene. Det kræver mod at tro på, at børn er vigtige, værdige og skabende verdensborgere.

Men hvis fremtiden ikke skulle formes af dem, som skal leve i den, hvem så? CoC Playful Minds vil sammen med Billunds børn og eksperter fra hele kloden udforske, hvad en legende tilgang til livet kan betyde. Ikke blot i Billunds virksomheder, uddannelsessystem og byplanlægning. Men i verden.

CoC
Playful
Minds

